

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 25. (85.) ÉVF. • 4. SZÁM • 2015. ÁPRILIS • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Egészben

• Emberi életünknek vannak nagypéntekjei, amikor megpróbáltatások, csalódások közepette sérül a lelkünk, magunkba roskadunk, s végképp elveszítjük a reményt. Nemcsak akkor, amikor elszenvedői, hanem akkor is, amikor okozói vagyunk a veszteségnek.

Júdás elárulja Jézust. Tettének súlyát nem tudja elhordozni. Péter háromszor tagadja meg mesterét, a tanítványok életüket mentve szétrebbennek. Végül azonban mégiscsak az ő vállu-

kon épül fel a keresztény egyház jövője.

Hitünk erősségén múlik, hogy miként vagyunk képesek darabokra töredezett lelki világunkban újra helyükre rakni az egymáshoz illő részeket: a munkához a kitartást, a tervezéshez a hitet, az élethez a reményt, a gyarlósághoz az irgalmat, a lemondáshoz az önbecsülést, az emberhez az emberséget, Istenhez a megbocsátást. Így állhatunk össze újra egész emberekké.

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

Angyalnyelv

3

Hittantörténeti
barangolások

7

...sosem volt teher
a vallásom

14

Távolságok nélkül,
unitáriusok!

18

Egyletes márciusi ifjak

21

„A test törekvése halál, a Lélek törekvése pedig élet és békeesség.” (Róm 8,6b)

• **Nemzeti ünnepünk alkalmából három unitárius személyiség részesült állami kitüntetésben.** Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke megbízásából Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere adta át a díjakat 2015. március 13-án a Pesti Vigadóban. A marosvásárhelyi születésű **Elek Botond**, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének főgondnoka Bánffy Miklós-díjban részesült a kulturális nemzetpolitika kidolgozásáért. József Attila-díjjal tüntették ki a marosvásárhelyi **Gálfalvi György** szerkesztőt, esszéírót. Zenetudományi és zenei ismeretterjesztő tevékenységéért Szabolcsi Bence-díjban részesült a székelyudvarhelyi **Pávai István** népzene kutató.

• **Március 18-án a református és az unitárius egyház püspökei aláírták a felekezeti és felekezeti jellegű iskolákra vonatkozó egyezményt a tanügyminiszterrel Bukarestben.** A 2011-ben elfogadott tanügyi törvény értelmében az oktatási szaktárcának egyezményt kell aláírnia a Romániában elismert egyházakkal a vallásoktatásra vonatkozóan, ám 2014 végéig a törvényes előírások csak az ortodox egyház tekintetében valósultak meg.

• **Március 27–29. között 15. alkalommal szervezte meg az Atlantisz harangoz országos versmondó vetélkedőt a János Zsigmond Unitárius Kollégium és a kolozsvári Phoenix Könyvház.** A versenyre az ország magyar oktatású középiskoláiból közel 50 diák jelentkezett be. Az idei tematikát *Úton lenni* címmel határozták meg a szervezők. A résztvevők a kötelező Kassák Lajos *Távoli üdvözlés* című, valamint az általuk választott, a tematikához illő versekkel szállhattak versenybe.

A rendezvény a péntek délutáni ünnepi megnyitóval kezdődött. Szombaton 9 órától kezdődött a megmérettetés, majd 18 órától a zsűri szakmai kiértékelőjére, valamint a díjkiosztásra került sor.

Este 8 órától a kollégium Felvinczi György dísztermében Bogdán Zsolt Ady-estjére került sor „...*függök ezen a zord élet-párkányon*” címmel.

• **Március 29-én, virágvasárnap** került sor az *Együtt Isten völgyében* közösségi alkalommal egybekötött istentiszteletre Várfalván.

Az istentisztelet alkalmával Vass Károly aranyosrákosi lelkész mondott imát, Székely Miklós kövendi lelkész prédikált. Istentisztelet után a Balázs Ferenc Népfőiskola meghívott előadója, Korodi Alpár történelemtanár tartott előadást *Aranyosszék 1848–49-ben* címmel. Majd a jelenlevők átvonultak a helyi kultúrotthonba, ahol a helyi nőszövetség által szervezett szeretetvendégség alkalmával Aranyosszéket bemutató fényképiállítást tekinthettek meg. A rendezvényen kb. száz személy vett részt a vidékről.

Halottaink

Dancs Lajos ny. lelkész 2015. március 24-én nehéz betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének.

1948. augusztus 23-án született Árkoson. Az elemi iskolát szülőfalujában, a középiskolát a sepsiszentgyörgyi (mai) Székely Mikó Kollégiumban végezte. 1968–1972-ben volt a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának hallgatója. 1972-től 2013-ban történt nyugdíjba vonulásáig az Énlaki Unitárius Egyházközség lelkésze volt. Énlaki szolgálata alatt 30 évig a sepsikőrispataki, 10 évig a firtosváraljai egyházközségek beszolgáló lelkészeként is szolgált. Alapító tagja és első udvarhelyszéki elnöke volt a Székely Nemzeti Tanácsnak, tagja a Történelmi Vitézi Rendnek.

Temetésére március 26-án került sor Szentábrahámon. A helyi templomban sorra kerülő szertartáson imát Berei István helyi lelkész, beszédet Ft. Bálint Benczédi Ferenc püspök mondott. A Székelykeresztúri Egyházkör részéről Lőrinczi Lajos esperes-lelkész, az

Énlaki Egyházközség részéről Nagy Mátéfi Tímea lelkész, az ULOSZ nevében Csete Árpád elnök búcsúztatta. A temetőben a családi sírnál Kiss Gergely ny. lelkész az évfolyamtársak, Ferencz Gábor ny. lelkész a barátok nevében mondott beszédet. Az énlaki közösség részéről Koronka Attila, a Vitézi Rend részéről Máthé Lóránt Pál udvarhelyszéki kapitány búcsúzott.

Pihenése legyen csendes.

Mikó Lőrinc ny. előadó-tanácsos 2015. március 26-án, életének 65. évében hosszas, nehéz betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének.

1951. január 4-én született Kolozsváron. Középiskolai tanulmányait a kolozsvári 1-es számú Ady–Sincai Líceumban járta, ahol 1970-ben érettségizett. 1970–1975 között a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Közgazdasági Karán közgazdász oklevelet, 1975–1980 között a Jogi Karon jogászi oklevelet szerzett.

1974-től az Unitárius Egyház Központi Hivatalának alkalmazottja, előbb könyvelőként és pénzügyi ellenőrként, majd 1983-tól gazdasági-jogügyi előadó-tanácsosként. A Keresztény Magvető szerkesztőbizottsági tagja. A Romániai Magyar Közgazdász Társaság alelnöke volt 1990–1991 között. A Történelmi Magyar Egyházak Püspöki Tanácsának titkára volt 1991-től. 1992–1996 között Kolozsvár RMDSZ-tanácsosi tisztségét töltötte be. 32 évi egyházi szolgálat után 2006-tól betegnyugdíjba vonult.

Temetésére március 30-án került sor a Petőfi utcában levő családi házból. A temetési szertartást Ft. Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte. A munkatársak nevében András György ny. előadó-tanácsos, az RMKT nevében id. Somai József, az egykori önkormányzati képviselőtársak nevében Eckstein Kovács Péter mondott beszédet. A Házsongárdi temetőben található Mikó sírkertben helyezték végső nyugalomra.

Emléke legyen áldott.

LÉLEKFONAL

Angyalnyelv

**BODOR
LÍDIA
EMESE**

Folytatjuk rovatunkat, melyben a 2014 decemberében tartott székyudvarhelyi zsinaton felszentelt 12 lelkészt kérjük fel arra, hogy ossza meg gondolatait arról a bibliai versről, mely hivatását meghatározza.

Ma már modernebb hasonlatokat is találhatnánk arra, hogy milyen is a szeretet nélküli szó, tett, viszonyulás abban a korban, ahol a legtöbb ember önös jólétéért, saját megvalósításaiért, egyénileg megálmodott jövőjéért harcol. A lényeg ugyanaz marad: vagyis éppen a lényeg vész el a hangból, a tetteből, amely szeretet nélkül való.

Nehéz próbálkozás néhány szóban összegezni azt, amit az elmúlt néhány év nyújtott számomra, de mindenképp az önmagamra találás útja volt. Ha arra gondolok, hogy az elmúlt évek alatt életem mely szegletében formálódtam a legtöbbet, egyszerű belátással mondhatom, hogy a türelemben és odafordulásban. Napról napra tanulom, hogy a legnagyobb hatást a választ nem váró, odaadó szeretet hozza meg. Amikor a megszokott sémák helyett türelemmel és szeretettel tudunk válaszolni. Amikor minden helyzetben új(r) odafordulást tanúsítunk. Amikor a számítás szabályait elfelejtjük. Amikor sokadik alkalommal is elvárunk, válaszolunk, szépen kérünk, inspirálunk, megbocsátunk, támogatunk, segítünk, bátorítunk, intünk és hallgatunk. Amikor a nem sietős, nem aggódó, hanem csendbe és közelségbe burkolózó bensőnkől nyitunk ki valamit.

Hálás vagyok, hogy minden napjaiban ez a folyamatos kapcsolatban levés megadatik, hogy ha olykor-olykor el is bukom az elméletben szépre álmódott világban, mégis újra van, aki figyelmet, törődést, odafordulást és a szárnybontogatásban segítséget igényel, s ez valóban csak szeretettel meg-

valósítható. Az életkorban tágas palettán mozgó „játsszótársak” pedig önmagamnak is tükröt tartanak, tanítanak. Olyan ez, mint amikor újra és újra szereplő vagyok azon a színpadon, ahol a kisgyermekkorától a (fiatal) felnőttkorig zajlik a „játék”.

az öröm mámorától, a sport kitaratásától, a vágyak hullámzásától, a nézeteltérések egyeztetésétől, a szavak, érzések tisztaságától, a mérlegelés billenéseitől.

Az egyensúlyban maradáshoz pedig egyik legfontosabb dolog: megtalálni a saját hangunkat, sa-

„Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.” (1Kor 13,1)

Pörgettyű

Gyermekekorom óta nagy lelkesedéssel vetem bele magam mindenmű játékba. Emlékszem a testvéremmel versenyeztem abban, hogy a pörgettyű kinek marad hosszabb ideig egyensúlyban, s eközben mindig csodálkozva néztem az egybemosódó, összhangban pompázó új szín- és formavilágot.

Ma önmagam, az életemet érzem pörgettyűnek. Pörgésben és mégis egyensúlyban lenni, el sem tudnám képzelni másként. Pörgésben mindattól, amit az emberekkel való kapcsolat jelent. Pörgésben attól, amit a nevelés újra és újra felbukkanó kihívásai tartogatnak; attól, amit a sok diák kérdez, tesz, mond, követel. Pörgésben attól a felelősségtől, hogy sokak életébe, életszemléletébe egy szikrányi értéket becsempészni rajtam is múlik. Pörgésben a határidős követelésektől, a közösség dinamikájától, az ismétlődő kérdésektől, az ének dallamától, a város keringésétől,

ját ösvényünket, és lépni benne azt, amit sajátunknak érzünk. Mert mások elvárásai fölött mindig a sajátunk lesz a hangosabb, mások megrovásai mellett saját belső hangunk lesz döntéshozó, mások akarása mellett belső meggyőződésünk készlet majd elindulásra.

Saját hangunk pedig a Teremtő hanggal van folytonos beszélgetésben ahhoz, hogy az egyensúlyból ki ne billenjen életünk. A gondviselő kéz simogatja belátásra énünket, amikor erősödni, dönteni, mérlegelni kell. A világot formáló Hangot kell meghallanunk olyankor, amikor belső szobánk egyensúlyra, békére, összhangra vágyik.

Gyermekszáj

Megtanultuk olyan sokféleképpen kifejezni, elmondani érzéseinket, félelmeinket, ragaszkodásunkat, vágyainkat, bántódásainkat, kéréseinket. Azt a zsigeri őszinteséget, amellyel a kisgyermek tudják

megmutatni érzéseiket, kifejezni ragaszkodásukat, sokáig szeretném őrizni. Azt, amiben nincs hátsó szándék, ami nem szól túlzás-ként, ami a maga apróságában mégis óriási, ami lelket melengető, és úgy, ahogy van, hiteles.

S e hitelesség mellett őrizzük meg a szeretet nyelvét is, amely mindennek a mélysége, nyitja, bölcsője és kifejeződése. Én sokszor elbukom még benne. De jó újra és újra a mércére tekinteni, tudni azt, hogy hogyan kellene, hogyan sze-

retnének. S ezzel a belső akarással talán éppen a legnehezebb pillanatban fog mosolyra gördülni a szó és simogatásra a kéz, és akkor, ott megérezhetjük, hogy a legnagyobb hatalom az, amelyet választottunk. A szeretetét.

Összehangoló

Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtet-e őket. (1Móz 1,27)

Ezt olvassuk az ószövetségi teremtéstörténetben az ember teremtéséről. Egy isteni akaratból lett két különböző nemű lény, akiknek különböző szerepeket kell betölteni, de értékük, fontosságuk egyforma. Egy férfi és egy nő szerelméből születik meg a gyermek, aki a jövő reményességét hordozza magában.

A szerelmespárok hivatalos együttélési formája a házasság. A házasság által a szerelmes párok vállalják egymást és egymás iránt érzett érzéseiket Isten és ember előtt. A jó házasság életre szóló boldogságot tud nyújtani. A házasságban eltöltött idő csak akkor értékes, ha mindkét fél számára boldogságot teremt. Hitünk szerint a földi boldogság a mi emberi küldetésünk, ezt kell megteremt-sük és megőrizzük.

Minden egyes embernek van párja, csak rá kell találjanak egymásra. Ha pedig rátaláltak egymásra, közösen kell elhatározzák, hogy a találkozás örömeinek szentségét életük végéig megőrzik.

A házasságra fel kell készülni. A házasságot óvni, ápolni kell. A házasság két emberről szól, két fél közös munkája a teljesség felé.

Unitárius hitfelfogásunk szerint a házasság és a válás az emberek joga. Senki nem kell az egyház kedvéért se megházasodjon, se el-

váljon. Az egyén dönti el, hogy neki mi a jó. Az egyház azonban házasság- és családközpontú. Ezt az értéket szeretné átadni az egymást követő nemzedékeknek. Ennek szellemében nyújt segítséget azoknak a fiataloknak, akik úgy érzik, hogy életük párját megtalálták, és erre egyetlen bizonyítékuk van: az egymás iránt érzett olthatatlan, szenvedélyes szerelem.

Jelenleg 14 gyülekezetünkben várják szeretettel az idén házasságkötést tervező párokat a csoportos, élményszerű foglalkozásokra: Sepsiszentgyörgy, Árkos, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Homoródszentpéter, Városláza, Székelyderzs, Székelykeresztúr, Korond, Nyárádszentmárton, Marosvásárhely, Kolozsvár, Kocsord, Budapest.

Keressék az említett egyházközösségek lelkészeit, annak érdekében, hogy az esküvői szertartás ne csupán egy boldog életszakasz – a fiatalság – végét, hanem egy még boldogabb életszakasz, a boldog házasság kezdetét jelentse.

SZÉKELY KINGA RÉKA

Unitárius küldöttség a magyar Országgyűlés elnökénél

Március 6-án a Magyar Unitárius Egyház küldöttségét bemutató látogatáson fogadta hivatalában Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke. A küldöttség tagjai: Bálint Benczédi Ferenc püspök, Farkas Emőd és Boros János főgondnokok, Gyerő Dávid főjegyző, Kovács István közügyigazgató,

Kászoni József püspöki helynök és Elekes Botond egyházkerületi főgondnok. A találkozó alkalmával elhangzott, hogy a Magyar Unitárius Egyház 2018-ban ünnepli fennállásának 450. évfordulóját. A kerek évforduló megünneplése összekapcsolódik a reformáció 2017-es évfordulójára szóló ünnepségsorozattal, melynek rendezvényeire az egyház vezetősége meghívta a házelnöket. A beszélgetés során szóba került az unitárius egyház részvétele a magyar

kormány által felállított Reformáció Emlékbizottság munkálataiban, valamint az egyház olyan projektjei, mint a Kénosi Tőzsér – Uzoni Fosztó-féle *Unitárius Egyháztörténet* harmadik kötetének kiadása, a vallásszabadság emlékművének létrehozása Tordán vagy egy Dávid Ferenc-szobor felállítása Kolozsváron. Kövér László házelnök támogatásáról biztosította az egyház vezetőségét, és biztosította őket, hogy örömmel vesz majd részt a tervezett rendezvényeken.

A Magyar Unitárius Egyház 2014-es számadásáról és gazdálkodásáról

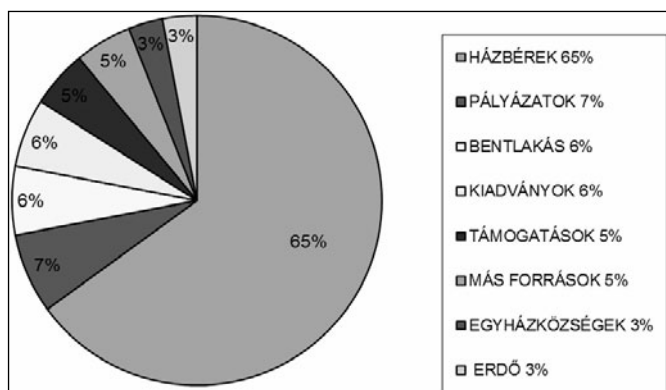
Egyházi gazdálkodás

DÁCZ TIBOR

• A Főhatósági Hivatal önálló jogi személyként az unitárius egyházközségekhez hasonlóan vagyonával külön gazdálkodik, és külön költségvetéssel rendelkezik. Szeretnénk e sorok által az unitárius hívekkel is megosztani néhány alapvető tudnivalót a gazdálkodásról és a jövedelmek felhasználásáról.

Bevételek

A központi költségvetés **bevételeit** tekintve két fontos részt különítünk el: 1. Az állami fizetésekből, az egyházközségek fizetésalapjából és más úgynevezett „átmeneti” tételekből álló bevételek (például egyesült államokbeli támogatások egyházközségeknek); 2. A saját forrásokból származó bevételek (házbérek, bentlakás jövedelme, egyetemes egyházfenntartás és iskolaalap, erdőgazdálkodás, pályázatok, adományok és más bevételek stb.) Az első „átmeneti” rész a 2014-es esztendő központi bevételeinek 59%-át tette ki, míg a második, saját forrásokból álló rész a 41%-át.

Saját bevételek források szerint

Gazdálkodási szempontból a második rész a fontosabb. Ezt termeli meg az Egyház saját vagyonából, illetve vonzza be külső forrásokból. A fenti grafikon ábrázolja a különböző bevételi források részarányát a saját bevételekből.

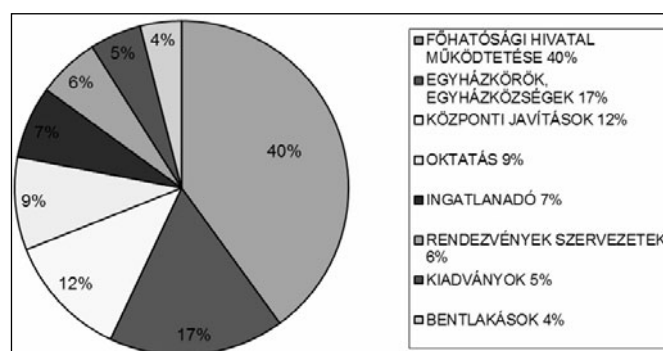
Az egyházi központi bevételek legnagyobb része a házbérekéből származik. Ez hat kolozsvári és egy székelykeresztúri épület bérjévedelmeit tartalmazza, és magában foglalja a két egyházi iskola által használt épületekért a helyi önkormányzatok által fizetett házbéreket is. 56%-ban üzleti helyiségek és lakások béreiből, 21%-ban a Sora üzletház béréből és 23%-ban az iskolák házbéréből tevődik össze. Érdeklődéssel megjegyezzük, hogy 2006-tól az üzleti helyi-

ségek és lakások béreiből származó bevételek 57%-kal nőttek.

Kiadások

A források **felhasználása** esetében is két fontos tételt különíthetünk el: 1. a Főhatósági Hivatal működtetésére (alkalmazottak fizetése, egyházi testületek működtetése, adminisztráció stb.) szánt kiadások; 2. Az épületek fenntartására, egyházközségek, egyházkörök segítésére, rendezvények, szervezetek támogatására fordított kiadások. Az első pillér 40%-át teszi ki az összkiadásoknak, a második pillér 60%-át. Ezeket az alábbi grafikon szemlélteti.

A saját bevételek 60%-a különböző formában egyházkörök (fizetések, fejlesztések, működés), egyházközségek (fizetésekiegészítések, javítási gyorsaságok, utazási költségtérítések stb.), oktatási intézmények és általában az oktatási tevékenység támogatására (Protestáns Teológiai Intézet, János Zsigmond Unitárius Kollégium, Berde Mózes Unitárius Gimnázium, teológiai hallgatók), egyháztársadalmi szervezetek támogatására (Gondviselés, ODFIE, ULOSZ, UNOSZ, Lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon), rendezvények, gyerektáborok szervezésére, az egyházi kiadványok nyomdai munkálatainak fedezésére, a kolozsvári bentlakás fenntartására, valamint a központi ingatlanok javítására fordítódik.

2014-es források felhasználása

A központi költségvetés mögött, a bevételi források biztosítása érdekében egy **tervezett gazdálkodási** tevékenység is zajlik. Ez magában foglalja a központi ingatlanok adminisztrálását, fejlesztését, ezen ingatlanok bérbeadása jelentvően a fő bevételi forrást. Noha szeretnénk volna a kolozsvári ingatlanok felújításával látványosan haladni, ez nem valósulhatott meg az el-

múlt években, mivel külső forrásokon kívül (pályázatok, támogatások) nem tudtunk jelentős saját alapokat fordítani ilyen célokra. Reméljük, sikerül néhány fejlesztést, komolyabb felújítást is eszközölnünk a következő években, melyeknek célja a hatékonyabb hasznosítás, a jövedelmek növelése.

Szeretnénk, ha a bevételi oldal nem csak a házbérekre alapozna, hanem új kisebb-nagyobb tevékenységek is jövedelemhozók lennének. Sikertől például a bentlakást is jövedelemforrássá tenni a vendégszobák működtetése által. A kiadványok értékesítéséből

származó bevételek fedezik az előállításukra fordított kiadásokat. Az erdőgazdálkodás is pozitív mérleget mutat az elmúlt két évben, viszont ez az erdő állagától és az üzemterv által biztosított lehetőségektől is függ. Reménykedünk, hogy a jövőben sikerül újabb tevékenységeket is fellendíteni és jövedelemtermelővé tenni, mint például a turizmus. Szintén kiemelt fontosságú a következő időszak uniós finanszírozási lehetőségeinek kiaknázása, mely különböző gazdasági, szociális, oktatási, illetve műemlék-felújítási projektek előrelendítését segíthetné.

A zenei összhang titkai

Tavaszzáró hangulatban tartotta meg idén is a Magyar Unitárius Egyház az egyetemes énekvezér-továbbképző tanfolyamot. 25 énekvezér vett részt március 6–7-én a marosvásárhelyi Bolyai téri egyházközség vendégeként az ötödik alkalommal megszervezett alkalmon.

Nagy László helyi lelkész szép áhítata nyitotta meg a képzést, és biztosította a ráhangolódást a közös éneklésre és együtt-tanulásra. Ezúton is hálásan köszönjük az egyházközségnek szíves vendégszeretétét, amellyel fogadtak bennünket.

Madaras Ildikó művésznő irányításával az éneklési technikákat elevenítettük fel és egyénenként gyakoroltunk. Elsődleges fontossággal bír, hogy mindannyian, akik énekelünk, rátaláljunk a saját, egyéni hangunkra. Merjük megismerni magunkat a saját hangunkon keresztül is, mivel a hangunk mi magunk vagyunk. Ha ez sikerül, akkor könnyebben tudunk javítani az esetleges hibáinkon is. A bemelegítő gyakorlatok, a helyes levegővétel, a hang magasságának irányítása, mind-mind elengedhetetlen alapfeltételei az éneklésnek. Egy-egy magas hang kiéneklésének titka abban rejlik, hogy biztosak legyünk magunkban, és abban, hogy, úgymond, hová énekeljük az adott hangot. Javasolt tükör előtt gyakorolni, mivel könnyebben észrevevesszük, ha hibás a tartásunk. Helyes levegővétellel a mássalhangzókat, illetve a szöveget is érthetően énekeljük ki.

Megtudtuk azt is, hogy az éneklés közben fellépő ártás az agyban keletkező oxigénhiányra utal, tehát javításra szorul a légzési technikánk. Mindezen technikákat addig kell gyakorolni, amíg automatikussá válnak, hiszen amikor az orgona mellett ülünk, és vezetjük a gyülekezeti éneklést, nehéz ezekre is külön odafigyelni.

Az összhangzattan rejtelméről tanultunk a továbbiakban dr. Molnár Tünde tanárnővel, felidézve a hangnemek, hangkészletek, a különböző ritmusok világát. Úgy éreztük, hogy túl kevés idő jutott az orgona melletti gyakorlásra.

A délután folyamán különleges meglepetésben volt részünk. Megnézhettük a Spectrum színházban Müller Péter – Seress Rezső szerzőpáros *Szomorú vasárnap* című darabját Kincses Elemér rendezésében. Számunkra azért volt különleges az előadás, mert a zenei aláfestést tanárunk, dr. Csíky Csaba játszotta, Seres Antallal együtt. A darab a 125 éve született Seress Rezső zeneszerző emlékéért idézi. Mondhatni, hogy egy különös visszapillantást láthattunk a szerző életére. „A szomorúságot örömmé változtató vérbeli muzsikus nemcsak a háború előtti és utáni korhangulatot idézi fel dalaiban, de őszinteségével és életét felidéző keserű humorával visszhangra lel a mai néző lelkében is” – idézet a műsorfüzetből.

A szombati nap nagyon vidáman indult. A relaxációs gyakorlatok és kórusimprovizáció drd. Strausz Imre István vezetésével, igazi felszabadult hangulatot és játékos kedvet hozott mindannyiunk számára. Ha ilyen kóruspróbáink lennének, bizonyosan megnőne a kórusok és kórustagok létszáma! Ezen gyakorlatok által konkrétan ráérezhettünk a lélekben is felszabadító improvizáció és összhang erejére. Az improvizáció segít kibontakoztatni a kreativitásunkat, a találékonyságunkat, egyfajta önismeretet ad, és visszavezet gyermeki önmagunkhoz, amikor még boldogan és gondtalanul játszottunk.

A kórusvezetést is gyakorolva megtanultuk Bárados Lajos *Mily igen jó* című kórusművét, dr. Csíky Csaba tanár úr irányításával. Felvetődött a kérdés, hogy miként lehetne bevonni a gyerekeket a kóruséneklésbe. Ennek egy lehetséges megoldása: családi szinten érdemes elkezdni velük az éneklést. A szülők és gyermekek a három szólamot – szoprán, alt, basszus – szóltathatnák meg ebben a kis kórusban.

Mindig élmény, amikor együtt énekelhetünk, mi kántorok. Számomra felemelő érzés, hogy ilyen rövid idő alatt összeénekelünk egy-egy darabot, és felhangzik az összhang, a harmónia gyönyörű rezgése. Isten áldása kísérelje életünket, és adjon mindannyiunknak bátorságot és kitartást a további munkához, erőt az énekléshez!

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Hittantörténeti barangolások

RÁCZ NORBERT

Az Unitárius Közlöny hasábjain újabb rovatot indítunk el, amelynek a Hittantörténeti barangolások címet adtuk. Az itt megjelenő írások a keresztény eszmék történelmi fejlődését követik majd végig. Célunk az, hogy egy-egy témakör áttekintése által segítsük a választ keresőket.

• A vallásnak – így a keresztény vallásnak is – három fő tekintélyforrása van: a kijelentés, az értelem és a hagyomány. Ezek a források arra valók, hogy a mindenkor személynek eligazítást nyújtsanak akkor, ha – szembesülve egy-egy alapproblémával – választ keres saját vallásának keretein belül.

A kijelentés

Az első, a kijelentés: Isten közeledése az ember felé. A tökéletes, az embernél végtelenül több Isten – a vallásos gondolkodás szerint – kinyilatkoztatja önmagát az ember számára. Az önmagát vagy önmagukat kijelentő Isten vagy istenek közeledése az ember felé minden korban és kultúrában tetten érhető, függetlenül attól, hogy az ókori Görögország több-istenhívő közösségéről van szó, vagy Izrael szigorúan monoteista vallásáról. Zeusz is, Jahve is, Zarathuszttra is kijelenti önmagát a mindenkor vallásos személy előtt. E kijelentés lehet közvetlen, mint Mózes vagy a próféták esetében, amikor az Isten közvetlenül szólítja meg az embert, vagy közvetett, amikor szent iratokba foglalt módon ad hírt akarataról. Ha a kijelentés nem lenne, az ember nem is tudna Isten létéről, hiszen – tökéletességéből kifolyólag – Ő teljesen elzárkózhatna az emberi lélek fürkésző tekintete elől.

A kijelentés legalapvetőbb formája maga az isteni létezés gondolata, amely minden korban, minden közösségben megfogalmazódott. Függetlenül formájától, kulturális nyelvezetétől, majdnem minden közösség eljutott a hétköznapi létezés fölötti, a világot alkotó transzcendentális valóság megfogalmazásához. Ez a tapasztalat egyetemes, egyben a maga teljességében leírhatatlan, csupán a metafora nyelvén értelmezhető valóság.

A keresztény vallás számára a kijelentés fő forrása a Biblia, függetlenül attól, hogy szó szerint értelmezzük, vagy a ráció szűrőjén keresztül olvassuk. A Biblia évezredek kijelentéseit foglalja össze; olyan bizonyosságtétel, amelyet Istentől megszólított emberek fogalmaztak meg.

Természetesen, unitárius hitünk szerint, ez a tiszta isteni kijelentés részben elvegyül az emberi létezésben; így az adott kor és közösség nyelvén, fogalomkészletével szólal meg, éppen ezért óvatosan, az értelem lámpásánál kell e szövegeket olvasni. Továbbá Isten kijelenti Önmagát a kor művészei, gondolkodó-

in keresztül is, akik beletekintenek a tökéletesség forrásába, s onnan igazságot hoznak a felszínre. József Attila egy-egy verse, Csontváry festményei, vagy Einstein képletei mind-mind az isteni kijelentés sajátos formáinak tekinthetők.

Az értelem

Igen ám, de hogyan döntheti el valaki, hogy az adott érzés, gondolat, amely megfogalmazódik benne isteni kijelentés-e, vagy csupán kósza, pillanatnyi érzés? Itt szembesülünk a második forrás fontosságával, az értelem megvilágosító fényével. Az értelem kérdez, igazságot szomjaz, rendszerez, kutató, válaszol, s a válaszadás által újabb kérdéseket nyit meg. Az értelem következtetéseket fogalmaz meg, erkölcsi szabályokat vezet le és mérlegel, azaz megvizsgálja a kijelentés tartalmát, s eldönti, hogy helyes-e vagy elvetendő az a tartalom.

Az értelem tehát vallásos környezetben az Istentől jövő megszólításra adott válasz. A kijelentés olyan, mint az eső, mely folyamatosan és válogatás nélkül hull mindenkire, az értelem pedig olyan, mint a csatorna, mely felfogja és vezeti a vizet. Az értelem másodszor pedig dekódolja, lefordítja az ember számára a kijelentés nyers tartalmát.

Az Istennel való találkozás – a Biblia szerint legalábbis – szavakkal meg nem fogalmazható, lenyűgöző, de egyben borzasztó titok. Elég csak elolvasni a próféták elhívásának történetét, hogy belássuk, az Úr közelében az embert megégeti a tökéletesség tüze. Ezt a lélegzetelállító találkozást viszont közölni kell, hiszen a találkozás pontosan azért történt meg, hogy mások felé közöltessék annak tartalma. A közlés viszont mindig az értelem munkája, amely medret ad az erőnek.

A hagyomány

Ha az esős példánál maradunk, és elfogadjuk, hogy az aláhulló víz a kijelentés, a csatorna az értelem, akkor a vizet felfogó cseber nem más, mint a hagyomány. Egy-egy közösség szellemi útjának összesítője az a teológiai hagyomány, amit a sajátjának vall, s amely az adott közösség szellemi aranytartalékának felel meg. A hagyománnyal egyet lehet érteni, azt el lehet vetni,

vagy ki lehet ragadni belőle bizonyos elemeket, de viszonyulni kell hozzá. A Bibliát több ezren értelmezték a múltban, bölcsességet, következtetést, szabályt formáltak belőle, a keresztény hittételeket ugyanúgy görcső alá helyezték, megvizsgálták, elbírálták a mindenkori jelenben, a következtetések pedig olyan szellemi talajt biztosítanak, amely többrétegű és igen tanulmányos. A hagyomány ismerete pusztán már azért is fontos, mert jobb könyvekből megismerni egy-egy gondolatot, mint fáradságos munkával újra, meg újra feltalálni a spanyolviaszt.

Kitekintő

Ebben a cikksorozatban – amelynek első, bevezető részét tartja kezében az Olvasó – arra teszünk kísérletet, hogy a keresztény vallás, közelebbről az unitárius felekezet hittantörténetét vázoljuk, emészthető formában. A hittantörténet köztes tudományág, a rendszeres teológia és a történelem határmezsgyéjén áll. Célja az, hogy feltárja egy-egy keresztény hittétel fejlődési vonalát. Ilyen értelemben nem csak leíró, hanem kreatív jellege is van.

Más szavakkal, a hittantörténet nem pusztán megfogalmazza egy adott eszme történelmi útvonaltát, hanem teszi mindezt a jelenben élő ember vallá-

sos vágyának szem előtt tartásával, azaz hitforrás is lehet. Tisztázza a hagyományt, s ezáltal hozzásegíti a rációt a kijelentés megfelelő értelmezéséhez.

Fontos megjegyezni, hogy nem létezik egy egyetemes hittantörténelem, úgy ahogy nem létezik objektív történelem sem. Párhuzamos értelmezések, egymással találkozó, majd szétváló utak léteznek csupán, mert a mindenkori szemlélő nem tud elszakadni saját korától, a jelen általi meghatározottságától.

Kicsoda Napóleon? – kérdezhetnénk, s könnyen beláthatjuk, hogy nem is olyan egyszerű megválaszolni ezt a kérdést. Egyesek szerint nemzeti hős, zseniális hadvezér, magasztos eszmék vezette uralkodó, mások szerint zsarnok, vérszomjas, hataloméhes diktátor, és a sort folytatni lehet, annak függvényében, hogy ki válaszol a feltett kérdésre. Az igazság pedig – ha van ilyen a földön – valahol a vélemények alkotta közös terepen, a határon dereng, de ez a halvány derengés sohasem válik egyértelművé. A hittantörténet területén is ez a szubjektivitás meghatározta helyzetet jelentkezik.

Ha van valami, amit a posztmodernről megtanulhat az ember, akkor az az, hogy itt a földön csak értelmezések vannak, abszolút tudás az ember számára nem adatott. Így lesz ebben a cikksorozatban is, tehát nem kell számítani valamiféle kijelentésre, az talán máshol keresendő.

Nemzetközi Unitárius Vasárnap

Március 22-én tartották a Nemzetközi Unitárius Vasárnapot világszerte minden unitárius egyházközségben, így a baróti unitárius egyházközségben is. Az istentisztelet során Kiss Alpár lelkész röviden tájékoztatta a jelenlevőket az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsáról (ICUU), annak tevékenységéről, céljairól. „Az ICUU 1995-ben alakult meg az egye-

Kiss Alpár lelkész ismerteti az ICUU 20 éves történetét

sült államokbeli Essexben, alapítói között ott volt az Erdélyi Unitárius Egyház is. A szervezet célja, hogy a világ unitárius és univerzalista közösségeit egységbe tömörítse, és a közöttük levő kapcsolatokat erősítse. Tagszervezetei ma 28 országban működnek. Vezető testületei a kétévente egybehívott közgyűlés, amely a tagszervezetek küldötteiből áll, és a végrehajtó bizottság, amely folyamatosan képviseli a szervezetet, és intézi annak ügyeit.” Ezt követően Demeter Zoltán egyházközségi jegyző levetítette az ICUU 20 éves szolgálatának méltatásáról készült kisfilmet, amelyet Varró B. Zoltán készített, illetve egy fénykép-összeállítást mutatott be, amely az indiai színes és eredményes unitárius közösség életéből mutat be képeket Czire Alpár és Farkas Emőd felvételei által. A vetítés után szeretetvendégség keretében az indiai unitáriusok által, külön erre az alkalomra küldött, teafűből készült teát kóstolhattuk meg. Demeter Zoltán egyházközségi jegyző, Fazakas László gondnok és Gazdag Zoltán keleti tanácsos röviden beszámoltak az előző napi Háromszék-Felsőfehéri unitárius egyházközségi gondnok-presbiter találkozón elhangzottakról, amelyet Vargyason tartottak. Az istentisztelet után összegyűlt perselypénzt az ICUU rendelkezésére bocsátják a szükségben levő gyülekezetek megsegítésére.

BARDOCH ANDREA

Bágyoni emlékhagyás

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

• Falvaink határdűlőinek neve számos régtörténeti esemény és régen élt személy emlékének őre. Birtoklevelek vagy emberi emlékezet nemzedékről nemzedékre hagyományozták át ezeket a neveket. S miközben egy-egy közösség mindennapi nyelvhasználatában benne élnek, eredetük forrása, jelentésük nemegyszer feledésbe merül. *Hadnagyapuszta*, a *Székely katonaság kaszálója* vagy a *Rácsuk* (mely egykori lóiskolára utal) – megannyi dűlőnév az aranyosszéki Bágyonban, melyek évszázadok múlva is tanúi annak, hogy valaha itt állomásozott a székely huszárezred második őrnagyi osztálya közel száz esztendőn keresztül. Ennyit őrzött meg a köztudat azon huszárok emlékeiből, akik a 1848–49-es szabadságharc idején megtagadva a bécsi parancsot nemzetük mellé állva védték a magyar szabadság szent ügyét, s megmentették Aranyosszéket az ellenséges dúlástól.

Ünnep minden közösség életében, amikor múltját felvállalja, arról megemlékezik, sőt a jelenben is útjelzőként állítja az elődök hősiességét maga elé célul. Főként így van ez olyan vidéken, ahol a magyar nemzeti önazonosság megélése nem magától értetődő, reflexszerű velejárója a mindennapoknak, hanem tudatos – néha akár rossz szemmel is nézett – kiállítás és vállalás. Aranyosszék sosem kapcsolódott szervesen a Székelyföld véráramához. Mindig egy kicsit külön úton járt, egy kicsit egyedül kellett megvívnia mindennapjait. S magyarnak vagy székelynek megmaradni önnön székében, ahol már másfél évszázad óta számbeli kisebbségbe szorult, ma is nagyobb tudatosságot igényel az aranyosszéki ember részéről, mint tömbben élő nemzettársainknak.

2015. március 8-án régi kötelesség lerovására gyűlt össze a bágyoni és vele együtt az aranyosszéki magyar közösség. A falu jeles szülötte, Bágyoni Szabó István kezdeményezésére állítottak méltó emléket az egykori huszárszázadnak.

Dióhéjban a bágyoni huszárszázadról

A bágyoni huszárszázadot Siskovics tábornok hozta létre 1763-ban a székely huszár ezred egyik századaként. A század 32 huszáriját a falu adta. Ez a maroknyi huszár adja majd 1848-ban az aranyosszéki ellenállás magját. „A katonai kormány, melynek hagyományos politikája Magyarország lenyűgözése volt, mindent elkövetett arra, hogy a fegyver alá vont székelységnél a polgári elem gyűlöletét kifejtse, s ez által azok lelkéből a hazaszeretetet, annak közügyei iránt minden érdeklődést kiirtson; a gépies engedelmség oly vak eszközeinek tartotta azokat, hogy az 1848-ki mozgalmak kezde-

tek a gen.-commando körében hitték, miszerint e véd-erőt hazaellenes céljaikra felhasználniok sikerülend. Azonban csalódtak számításaikban, mert ha a tisztekből a katonai rideg neveltetés által ki tudták is a haza iránti lelkesedést ölni, vagy legalább a jobbkat is közönyössé tenni, az altisztek- és legénységből, kik az anyatejjel és léggel szívták magokba a hon szerelmét, semmi-nemű terrorizmussal ki nem lehetett pálcázni e neme-sebb érzelmeket... – írja Orbán Balázs.

Suba Ferenc szobrász, Bágyoni Szabó István író és Mărginean János polgármester leleplezik a szobrot – Banga Előd-Ernő felvétele

Érdekes részlete a történetnek, hogy Erdély-szerte, de főleg a székely városokban és falvakban már 1840-től kezdve elkezdődik a szabadságért folytatott harc. Azonban nem gyilkoló fegyverekkel, hanem a szellem eszközeivel: egymás után jönnek létre az író-olvasó körök. Ezeket a kezdeményezéseket nem nézte jó szemmel a hatalom, a császári katonáknak egyenesen tilos volt ezeken részt venni. Amikor a forradalmi mozgalmak elindulnak, az aranyosszéki határőrök első századosa, a császárhű báró Jósika János azonnal Bécsbe utazik utasítások végett. Amíg ő Bécsben van, Bágyonban Szentgyörgyi József őrmester kezdeményezésére megalakul a polgári író-olvasó kör. Szörnyű lázadás, a császári katona magyarul olvasni kezd, gondolkodik, s fraternizál a polgári lakossággal...

1848 tavasza van – a szabadság és nemzeti öntudatra ébredés szele lengedez... Jósika az összevont tavaszi hadgyakorlatokra ér haza. Közben kitör a forradalom. Köszöntő beszédében melyet a hadgyakorló katonákhoz intéz, felszólítja őket a császárhoz való feltétlen hűség megtartására.

E beszéd elhangzása után Szentgyörgyi József őrmester a bágyoni 32 huszárt külön hívta és megkérdezte, hogy képesek-e ilyen árulást elkövetni, saját szüleik, testvéreik, népük ellen fegyverrel fordulni, a

szív és lelkiismeret szavát felcserélni a bécsi parancs-
szóval. „A 32 bágyoni huszár egyhangulag kimondá,
hogy »soha«, s e lelkes véto a megmentésnek lett
palladiumává.” (Orbán Balázs)

Ami ezt követte, az már a nagybetűs történelem. A
szabadság elhullatott 32 magjából 1848 júniusára
már 1500 nemzetőr lesz Aranyosszéken. Ezek védik
Aranyosszéket, végigharcolják Bem vezetésével az er-
délyi csatákat a világosi fegyverletételig. A bágyoni
huszárszázadot a szabadságharc leverése után meg-
szüntetik, székhelyét átköltöztetik Felvincre.

Ünneplő Aranyosszék

A bágyoni unitárius templomban kezdődő ünnepi is-
tentiszteleten több mint 600 ember zengte együtt a
zsoltárt. Rég ideje annak, hogy egyházunk egyik leg-
nagyobb temploma zsúfolásig megtelt imádkozó em-
berekkel. A szószéki szolgálatot Fekete Béla helyi lel-
kész végezte, aki beszédében kihangsúlyozta: „Emlé-
kezni és emlékeztetni nem könnyű feladat. De a múltat
átrószálva összeszedni létünk mozaik cserepeit, a jelen
kötelességei közé tartozik. A sehonnan nem jövő és seho-
va nem tartó vonat, autó, ember, nép közveszélyes, bi-
zonytalanságában csak az önpusztítás, csak a pusztítás
bizonyosságát hordozza magában. Ezért fontos időről
időre visszarakni a talpfákat, síneket, utakat, melyeken a
léptek nyoma már alig látszik, újra meghúzni az emléke-
zés térképén azokat, hogy tudjuk, lássuk merre hordo-
zott és miért pont arra vitt Isten, vagy a sors szekere.

Fontos ez a mai alkalom, amikor az emlékezés nem
úgy szólít meg minket, hogy Én vagy Te, hanem úgy,
mint a 78. Zsoltár elején – Népem!”

Az egyházi beszéd után Popper Dávid Magyar rap-
szódiáját Oláh Boglárka és Oláh Mátyás adták elő zon-
gorán és csellón. Ezt a bágyoni elemi iskolás diákok
ünnepi előadása követte. A Köntös Kinga tanítónő ál-
tal betanított műsor, a gyermekek lelkesedése a ma-
gasztosságig fokozta a hangulatot. A Várfalva község
férfaiból verbuvált dalárda kórusművei méltóképpen
rezonáltak az istentiszteletet lezáró Himnusszal.

Majd elindult az ünnepi menet a falu felső köz-
pontjához, hogy leleplezzék az 1848–49-es szabad-
ságharc idején a császári parancsot megtagadó és a
forradalom mellé álló bágyoni 32 huszár és az egykori
huszárszázad emlékére állított kopjafa-szobrot. A lo-
vas huszárok vezették a menetet, utánuk a Történel-
mi Vitézi Rend tagjai és a Tordai Honvéd Hagyomány-
őrző Bizottság képviselője, majd a kétkilométeres tá-
von végig Kossuth-nótákat éneklő várfalvi vegyes
dalárda vonult fel. Őket az egyházi és közeleti szemé-
lyiségek, valamint az ünneplő gyülekezet követte. A
templomba el nem jutók az utcaajtókban állva követ-
ték figyelemmel a menetet. Az emlékjel helyszínén is
közel kétszáz ember várakozott már a felvonulókra.

Suba László szobrászművész alkotásának – egy
kopjafa, melynek csúcsa lófejben végződik, és amely-
hez stilizált lovas tapad – leleplezése előtt egyházi és
közéleti személyiségek tartottak ünnepi beszédet.
Felszólalt Märginean János polgármester, Gyerő Dá-
vid főjegyző, Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, Csallókö-
zi Zoltán, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes főta-
nácsadója, Fodor Tamás, Magyarország kolozsvári
konzulja, Nagy Attiláné és Horváth László, Várfalva
község magyarországi testvértelepüléseinek polgár-
mesterei, Miholcsa József huszár alezredes, a Maros-
széki Huszárcsapatok vezetője (aki az egykori bágyoni
huszárok nevét is felolvasta), Suba László, valamint
Bágyoni Szabó István költő, író.

Várfalva község férfikórusa

Érdekes színfoltja volt az eseménynek a férfikórus
megalakulása, mely egyben jelképes kifejezőjévé is
vált annak a gondolatnak, hogy egymás mellett élő
falvak össze kell fogjanak a közös cél érdekében. Már
korábban is felmerült a gondolat, miszerint az alsó-
fölszentmihályi kórus mintájára létre kellene hozni
Várfalva községben is egy kórust, azonban nem volt
olyan közös cél, mely a helyi próbálkozásokat egybe-
hangolta volna. Végül megszületett a cél: műsorral
készülni a nemzeti ünnepre. A kórus aranyosrákosi,
bágyoni, kövendí és várfalvi férfiakból áll. „Jó érzés,
hogy a falvakból összegyűltek az emberek, összeolvad-
tak, összebarátkoztak” – mondja Kiss Dezső, az egyik
bágyoni kórustag. Szabó Zsombor karnagy irányítá-
sával a téli hónapok alatt faluról falura vándorolva
találkoztak a kórustagok.

Örvendtes az, hogy a község férfitagjai össze lehetett
hozni. Szomorú az viszont, hogy egy ütőképessé kórus ösz-
szehozásához már egy egész községre van szükség.
Ilyenkor nyilvánul meg az, hogy mennyire fontos: ha
már kevesen vagyunk, összetartsunk. Örömmel jártunk
a próbákra. Közösséggé formálódtunk és vitathatatlan,
hogy kell ennek folytatása legyen. (Pálffy Jenő várfalvi
kórustag)

Magasztos ünnep volt. A helyi egyházközség és
tagjai, a várfalvi polgármesteri hivatal, a községi
RMDSZ szervezésben történt szerepvállalása és nagy-
szerű helytállása elvitathatatlan. „A községet rég nem
mozgatta meg úgy semmi más, mint ez az avatás. Tu-
dott a bágyoni, rákosi, a kövendí és a várfalvi ember
együtt énekelni, együtt gondolkodni a közös cél érdeké-
ben” – összegez Kolozsi Ernő községi RMDSZ-elnök,
várfalvi gondnok. Másfél hónapon át dolgoztak, ter-
veztek, intézkedtek. Feladatvállalásuk nagysága
azonban leginkább abban állt, hogy megérették: az
alkalom nemcsak a falu, a község, hanem Aranyos-
vidék magyarságának ünnepe lehet. És így is lett.

Zsakó István Torockó bírója 1848-ban

A „vasember” igazsága

BAKÓ IRÉN

2007-ben az a jó dolog történt velem, hogy három évig helyettes tanárként taníthattam Torockón, abban az iskolában, amely az ezernyolcszázad évek közepén Erdély egyik legjobb iskolájának számított. Olyan egyéniségek tanítottak valamikor itt, mint Felvinci György, Kriza Gergely, Sebes Pál, később id. Péterffi Gyula, és tanultak, mint Brassai Sámuel, Kriza János, Gáspár János, Benczédi Gergely, Baritz György, Gergely János, Sárdi István, Vernes András stb. A felsoroltak megismerése és tanulóimnak való bemutatása közben találkoztam Zsakó István nevével.

Ki volt Zsakó István?

Ki volt Ő, az „Ember”, akiről nem egy írott és hallott emlék maradt fenn, de napjainkban, alig tesznek róla említést?

Nevét „Zsakó”-nak írta régi helyesírás szerint. Ehhez ragaszkodott. Élete végéig torockói ruhában járt. 1809-ben született, a reformkor hajnalán. Születése napját nem ismerte éppen úgy, mint Brassai Sámuel, akivel barátok voltak. Későbbi emlékként fennmaradt, hogy „amikor a »piacon« (Torockó főtere) összeültek, egyforma magas fejükön fehér hajukat fűtette a szél”. Zsakó magas, erős ember volt. Borbély István „vasembernek” nevezte. A város „prezident” úrnak emlegette, mert oly nagy tekintélye volt, de az „édes apó” címet is kivívta magának unokái részéről. A bányaváros nehéz természetű megfontolt embernek tartotta, még ellenségeiben is tiszteletet ébresztett.

Iskoláit Torockón és Tordán első eminensként végezte el. Mikó Imre – dédunokája – írta róla, hogy igazi self-made-man (saját erejéből önmagát megvalósító ember) volt. Szeretett gyűjteni, szeretett dolgozni. Öntudatos, feltörekvő, megbecsült polgára lett a városnak. Apja halála után ő vette át a bányát. Vagyonaát okosan gyarapította. Bányája mellett verője és földjei is voltak. Nem törekedett közéleti szereplésre, mégis 1848-ban három felelősségteljes tisztségre is megválasztották. Torockó már régebről ismerte. Kiseb hivatalt tisztségeknél tanúsított kifogástalan magaviselete, lelkiismeretessége, pontossága a vezetői szerepre alkalmassá tette. 1848 tavaszán – 39 éves ekkor – már ő a város községi bírója, az egyházközség gondnoka, amelyhez társult a nemzetőrségi parancsnoki tisztség is. Így összpontosult a legválságosabb években a Zsakó kezébe a közigazgatási, a lelki, és a katonai hatalom.

A szabadságharc idején

Néhány dokumentum bemutatásával próbálom érzékelteni, hogyan emelkedett a 48-as események hősévé az az ember, aki nem vágyott rangra, elismerésre,

csak tette felelőssége tudatában, amit vállalt. Borbély István családi beszélgetések közvetlen emlékeiből ihletődve és hiteles dokumentumokból írta meg a 48-as eseményeket. Elfogultság vádját ne illesse, azért, hogy a történelmet irodalommal minősítő stílusával egy plusz ajándékkal jutalmazza az olvasót, teszi mélyebbé az élményt (Borbély István: *Torockó története 1848–49-ben*, Kolozsvár, 1906). Ezt tette dédunokája Mikó Imre is az 1977-ben a Kriterion kiadónál megjelent, *Akik előttem jártak* című könyvében (*Egy Jókai regényhős 1848-ban* c. fejezet). Jókai Mór miután találkozott, és beszélgetett vele Torockón, *Egy az Isten* című regényének hősévé választotta.

Torockó város címere

„Mikor április 21-én Torockó is felkelt a szabadságszolgálat megünneplésére (...) Az első Sebes Pál vezette kivonuláskor is ő a »méréskeltekkel« együtt énekelt a bizodalom, a hála megerősítő, felemelő érzésével: Szívemet hozzád emelem / És benned bízom Uram című zsoltárt.” Mindenki őt szerette volna hallani, „a lelkesedés szilajsága – mondá – díszítse az ifjú erényeket; mi, öregek, hadd ünnepeljünk a tettek idején.” „Nem csupán szerénység volt e nyilatkozatban. Torockó története többre tanította: önbizalomra. És mi a Férfi legszebb erénye, ha nem ez?” „Elfogadom a megbízást – mondá az összegyűlteknél, miután nem tudta őket meggyőzni arról, hogy az öregebbek között alkalmasabb vezető is található. – Elfogadom. Kezembe

lesz letéve egy város, egy nép sorsa, kit én úgy szeretek, mint ti. (...)” Azt kérte, hogy segédeit ő választhassa meg. „Ne tekintse senki, ha titulusa kisebb lesz érdemeinél. A haza nem címet, de embert kér.” Közfelkiáltással megválasztották nemzetőr-parancsnoknak. Még aznap a város bírójává is kikiáltották.

Torockón, földrajzi fekvése, gazdasági helyzete, etnikai elszigeteltsége miatt, a történelmi események sajátosan, másként játszódtak le, mint Erdély többi részén. Közel három megye határához és a különböző érdekcsoportok találkozási pontján feküdt. Még a két etnikailag elszigetelt magyar unitárius falu is egymásra utalva ugyan, de más gazdasági érdekek mentén mozgott. (Torockó gazdag bányászváros, míg Torockószentgyörgy évszázados jobbágyfalu volt, a szentgyörgyi vár urainak jobbágyai lakták.)

Torockói népviselet

Zsakó István, a város vezetője rendszeretetének köszönhetően, a legnehezebb időkben is minden levelet megőrzött híres leveles ládájában. 50 levél, melynek nagy részét feldolgozta később dédunokája, Mikó Imre a könyvében. Ezekből a levelekből idézek:

Br. Kemény Farkas a tordai megyei parancsnok levele: „Örömmel fogadlak hát én – úgymond – titeket zászlóm alá (...) így hogy zászlóm alá jöjjetek, csakis hűltetéel szükséges, mely annyit teszen, hogy parancsolatomnak engedelmeskedni fogtok...” Azt is közölte, ha meggondolatlanul átállnának az ellenséghez, az szigorú büntetéssel járna. A torockószentgyörgyieknek is üzeni, hogy nehogy árulásba elegyedjenek (a gyertyánosi románokkal), mert „jaj nekik”.

Közben a két falu már megkapta a környéken 8–10 000-es tömegben táborozó irreguláris román sereg vezetőjétől, Moga maiortól a felszólítást, akiről még az a hír is járta, hogy szavatartó „Felszólítom tehát önöket, hogyha a békének barátai és békekedvelők, a kezekben lévő fegyvereket minden hozzá tartozó municióval rakják le, a béke jelét (fehérszászlót) azonnal tűzzék ki, és... fehérszalagot viseljenek... ellenkező eset-

ben faluikat felgyújtatom, az ellenállókat keményen megbüntettem és még egyéb károktól is tarthatnak”

Így került a két falu kettős szorításba. Közben a levélváltások tovább folynak mind a két féltől. Tordáról újabb parancs: „Ezen levelemet és rendeletemet olvassa fel az egész Nép előtt! »Úgy látom titeket bűjtogatnak... nekem hinni tartoztok... Addig is legyetek hűek a királyhoz, a hazához és a nemzethez.«” Érdekes, hogy Simion Prodán Probu (Enyed környékének román parancsnoka, probus=becsületes) is belép a képbe, aki Enyed mellett, a Torockói völgyben Muzsnaházán táborozik. Prodán is a királyi hűségre hivatkozik, tudva azt, hogy a torockói nemzetőrség még nem tett esküt, így esküszegés nélkül csatlakozhatnának a román táborhoz. Figyelmezteti Zsakót, hogy ez mind a két félnek hasznára lenne.

Szeptember 15-én harmadszorra gyűlnek össze a románok Balázsfalván, miután a magyar fél nem vette figyelembe kéréseit. Itt szervezték meg magukat az erdélyi románok, és kaptak biztatást Puchner tábornoktól, Erdély osztrák főparancsnokától, a magyarok lefegyverzésére (statárium). Ezért is következhetek be a magyarok elleni vérengzések október folyamán, amely hírek Torockót is rémületbe hozták.

A másik egyre súlyosbodó tényező volt, ami a betöréseket, rablásokat, gyilkolásokat előidézte, a román táborok élelemmel való ellátása. Egyre nyilvánvalóbb lett, hogy Torockóra is ez a szerep vár, hogy hadtáptérület legyen. 800, majd 500, majd 300 kenyér és 160 vágómarha kiszolgáltatására jöttek a kérelmek, hol egyik, hol a másik táborból, de még Tordáról is. Egyre sűrűbben, mert az évszázad legkeményebb telén (–24 C fok) befagytak a vizek, nem működtek a malmok, a torockóiaknak is nehéz volt ellátniuk önmagukat.

Ezt megelőzően novemberben történt, amit ifj. Zsakó István így írt meg Gyallay Domokosnak: „Moga vezér csakugyan volt Torockón seregével, s aki a torockóiakkal tényleg kötött oly egyezséget, hogy bizonyos élelmiszerek, fegyverek és pénz kiszolgáltatása után seregével tovább megy... az egyezés Moga és atyám (Zsakó István) között kötött meg...” A távozó sereg után még el sem oszlott a por, mikor már ott volt a megerősített császári csapat, melynek századosa bebocsátást kért, mire Zsakó István kitűzte a császári lobogót, és fogadta a császári tisztet. Ez szigorúan számon kérte tőle a császár iránti hűséget és megfenyegetve magával vitte Zsakót, akinek most is sikerült méltóságát megőrizve megnyerni az osztrák tiszt barátságát. „A vasember visszatérhetett szülővárosába, ahol szívszorongva várták.”

Kossuth november 29-én megbízza Bem tábornokot az erdélyi honvéd csapatok parancsnokságával. Torockó munkaedzett fiait felcserélték a bányászcsákányt fegyverre, s a fiatalabb nemzedék mint önkéntes sorakozott a 11., 32. és 73. honvéd zászlóaljakra.

December 13-án Prodan újabb levelet írt, ez alkalommal így címezte: a „*Toraczka Polgári hős Communitásának*.” „*Jól tudják és észrevették azt miként jó tanácsaim által magok épen... maradtanak, Vinc hamuvá vált, az engedetlenség gyümölcse. Kérlek Kedves Barátaim írjatok egy levelet Tordára...*” és, hogy ne feldkezzenek meg a kenyérről! Megjegyezni való, hogy a román „vezérek” – Avram Iancu, Moga Prodan, Balint pópa, s még Wardener osztrák parancsnok is magyarul írták leveleiket.

Nagyenyed január 8-i elpusztításakor a lakosság egy része Torockóra menekült. Ezt megelőzően decemberben a torockóiakat is elfogta a félelem, de Zsakó eléjük állt, és visszatartotta őket, vállalva a felelősséget. Ugyan hova mennének?

A tavasz hamar beköszöntött. Bem egymás után vívja csatáit, Dél-Erdély felé haladva. Nagyszeben bevételével kiűzi az osztrákokat Erdélyből. Avram Iancu martalócai visszahúzódnak a hegyekbe. Nyáron, mikor betör az orosz cári sereg, a románok új erőre kapnak, és július végén Enyed újbóli felégetése után felfelé haladva a Torockói völgyön a bistra pap táborá, mint a „fekete sereg „bosszúból” előbb kirabolja, majd elpusztítja Torockószentgyörgyöt. Zsakó hiába próbálta megszervezni a segítséget, a mentést. Senki sem jött. Mindenki menekült az erdők felé.

Torockón a vezetőség tanácsra ült össze. Megállapodtak, hogy küldöttséget menesztenek Szentgyörgyre a „vezérhez”. Elsőként Zsakó jelentkezett, és még magával vitte két társát. Az úton puskatúz fogadta őket, mire a két kísérő visszafordult. A nemzetőr százados elszántan átugratva a lovával az akadályokon, megjelent a tribun előtt. „Excellenciás uram”-nak nevezve megnyerte a bizalmát, és még hozzátette: „Egy békés város hódolatát hozom”. Sikert megegyezniük, hogy Torockót nem bántják, ha kiszolgáltatja a pénzt és élelmet, amit kérnek. Az éjszaka leple alatt a prédalesők még próbálkoztak, de a dobolás, pukkan-

tós, kiabáló zajjal, „a hegyoldali fufanggal” sikerült szétszélesíteni, megfutamítani őket.

„A bányaváros, bár félelem és ijedelmek között..., de sértetlenül élte át az 1849-ik évet, pedig sok oláh csapat szerette volna feldúlni..., de mindig megvédte egy salvus conductus, mit nem Jancu, sem Balint, sem Puchner írt alá, s amely e névből állott: Zsakó István.”

A fegyverletétel után Zsakó csendesesen élt, nem kellett menekülnie. Tisztségei közül csak az egyház tanácsosait tartotta meg. A fiára figyelt. Az örökségből neki hagyott nagyobb részt: „hogy István fiam a haza boldogításában követhessen.” 1892-ben halt meg, 83 éves korában.

Válasz a kérdésre

Zsakó István igazi hős volt, annak minden jellemvonásával rendelkezett. Istenbe vetett erős hite, ebből adódó bátorsága rendíthetetlen volt. Igazoltan ez adott neki erőt a vállalt nehéz, felelősségteljes feladatok véghezviteléhez.

Zsakó bölcsességére utal az a tény, hogy – egyéb érzelmi oldalakat érintő gondolkodása mellett – felvállalta a gazdasági érdekekre odafigyelő erős másik énjét is. Nem tévesztette szem elől, hogy a két együtt élő népcsoportot komoly gazdasági érdekek kapcsolják össze. A torockói bányamunkásnak nem volt ideje a földjének megművelésére, s ha nincs ki megművelje, Torockó kenyér nélkül marad. A román szomszéd parasztgazda végezte azt, és ő állította elő a kohókba szükséges szenet is, mert e nélkül nincs vaskenyér. A torockói vaseszközökre pedig a Mócvidéknek is szüksége volt. Érthető az egymásrautaltság tényének az elfogadása, érthető, hogy milyen fontos a békeesség a két nép között. Ez is hozzátartozott az ő mély belső igazságához, ami nemcsak az övé, hanem örök, univerzális igazság.

Gyülekezetek számára úrvacsorai kelyhek, keresztelő poharak, kenyérosztó tálak, illetve kancsók készítését, javítását és tisztítását vállalom (finomezüstből vagy a megrendelő által rendelkezésre bocsátott anyagból). Emellett ónból készült egyházi tárgyak restaurálásával is foglalkozom. Érdeklődni a 0264/433241-es vagy a 0765/128601-es telefonszámon lehet.

IMREI IMRE
ötvmester,
Kolozsvár

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla

Sepsiszentgyörgy

0742-512574

Katona Dénes

Székelyudvarhely

0266-213100

Ferenczi Enikő

Kolozsvár

0740-063767

Pavelka Attila

Marosvásárhely

0746-234917

HITFORRÁS

...sosem volt teher a vallásom

Orbán János Dénes költő, prózaíró, szerkesztő, a hazai magyar irodalmat a kilencvenes évek közepén megélenkítő transzközép mozgalom egyik elindítója és meghatározó alakja. A brassói születésű unitárius költővel Székely Kinga Réka beszélget hitről, halálról, költészetről.

• **Van-e jelentősége számodra a vallásos hitnek?**

A családuknak nem volt buzgó vallásos, hanem egyszerűen természetes volt, hogy mi unitáriusok vagyunk, egy közösséghez tartozunk, és részt veszünk ennek a közösségnek az életében. És jól éreztük magunkat ebben a közösségben. Emlékszem, a legnagyobb örömmel jártam vallásórákra, ifjúsági rendezvényekre, és minden ünnepségen szavaltam vagy énekeltem. Egyetemista koromtól fogva aztán a vallás története és metafizikája rendkívül érdekelt, tudományos szempontból is. Szinte mániákus templomimádó vagyok. Ha valahol templomot látok, azt nekem muszáj megvizsgálnom, mintegy harminc ország sokszáz templomát látogattam meg. De a hitem különleges és alázatos: emberként nem lehetek annyira okos, hogy fölfoghassam az istenit. Érezhetem, de nem érthetem. Lehet, Isten egy lény vagy egy másik dimenzió, vagy lehet, az a valami, amit jónak hiszünk magunkban – de inkább valami ennél sokkal fölfoghatatlanabb. Honnan tudnék konkrétumot? Azt viszont tudom, hogy a hit engem érintő leképeződését, az unitárius vallást szerettem, és büszke vagyok rá.

• **Milyen szerinted a jó vallásos ember?**

A jó vallásos ember a jó ember. Az az ember, aki nem azért törekszik jól tenni, hogy ezért jutalmat kapjon, hanem aki tudja: a jó tett maga a jutalom, míg a rossz tett maga a bűnhődés.

• **Van-e igazsága annak a kijelentésnek, hogy a költői ihlet egyfajta isteni kinyilatkoztatás?**

Komplikált. A poétákat mindig is megszállott, furcsa embereknek tartották. Persze a poéták rá is játszottak erre. Egyrészt a hiedelmeknek, másrészt a rájátszásnak köszönhetően terjedt el a mítosz, hogy valamiféle transzcendens ihlet szükséges a vers születéséhez. Nem így van: nevezhetjük egyszerűen ötletnek, érzésnek. Ez szükséges hozzá. És sok tudás. Kissé patetikusan így szoktam ezt megfogalmazni: nem elég az isteni szikra, meg kell rakni a tudás hasábfáival, hogy máglya lehessen belőle. Szóval nem tartom isteni kinyilatkoztatásnak a verset, viszont a vers az a műfaj, amely megpróbálja megközelíteni, megragadni az istenit. Nem Istentől jön az ember fele, hanem az ember felől közelít Istenhez.

• **Hogyan fogod fel, hogyan értelmezed a halált?**

Az utóbbi évszázadban – tudatban – túlságosan eltávolodtunk a haláltól. Gyűlöljük a halált, és megpróbáljuk legyőzni, elfeledvén, hogy a világ körforgásának ugyanúgy része, akár a születés, porból vétettünk, és porrá leszünk. Persze, mi halhatatlanok szeretnénk lenni, és ezért már egyre inkább beleavatkozunk a természet rendjébe. Csakhogy a természet – akár csak Isten – komplikáltabb, mintsem hinnénk... És mi lesz a vége? Az, amitől a legjobban félünk, és amit el szeretnénk kerülni: a halál.

• **Van-e kedvenc vallásos költőd?**

Ez is komplikált. A magyar költészet istenes verseinek java részét katolikusok írták, és ők másképp gondolkodnak, éreznek, mint én. Ismét mások (sokan közülük pro-

testánsok) vívódnak, vitatkoznak. Nekem, unitáriusnak sosem volt teher a vallásom, sosem kellett vívódnom, sem vitatkoznom. Derűt éreztem és szeretetet, nem pedig az univerzum rám roskadó súlyát. Esztétikai szempontból sok vallásos vers tetszik, gondolati szempontból nem igazán tudok azonosulni.

De tudod, hol érzem én Istent? Például Áprily Lajos *Ajánlás* című versében. "És írtam erre egy reflexiót is, hadd csatoljuk az interjúhoz." Látszólag mindkét vers depresszív és tragikus. Közben nem, mindkettőben a transzcendens derű győzedelmeskedik.

• **Mi a véleményed a női papságról?**

Számos régi vallás van, melyet a papnők uraltak, a férfiak labdába sem rúghattak. No, de a vallás az emberé, azaz a férfié és a nőé is, így ostobaság volna azt mondani, hogy csak férfiak vagy csak nők legyenek papok. Úgyhogy én nagyon örülök, hogy – legalább is a protestáns világban – helyreállt a rend. Mi több: a nőkben van egy másfajta erő és hit, mint bennünk, férfiakban: az anyaság, a teremtés ereje és hite –, és ez bizony közelebb van az istenihez.

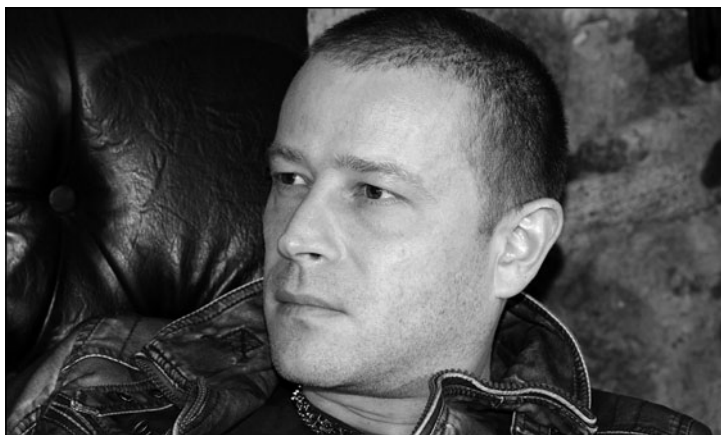
• **Mi a te Istentől kapott küldetésed ezen a földön?**

Édesanyám kilencven esztendősen. Negyvennyolc éves volt, amikor szült engem. Bizony. Húsz éve – mióta talpra álltam, önállósodtam – mindent megteszek, hogy örömet okozzak neki, méltó öregkort biztosítsak neki, és megháláljam – amennyiben ezt egyáltalán meg lehet – azt, amit a családjáért tett. Azt hiszem, ez a legfontosabb fel-

adatunk, szüleinknek leróni, amit értünk tettek, és megörökíteni magunkat gyermekeinkben, átadni

Egyszerűen: unitáriusnak. Az az igazság – és ezt minden elfogultság nélkül mondom –, hogy min-

A mai világ egyik nagy konfliktusa a konzervativizmus és a modernizmus között zajlik. Az unitarianizmus azonban egészséges egyensúlyt, harmóniát képes megvalósítani. Modern, szabadelvű, laza, ugyanakkor meg hagyományőrző is. És szerintem ez az egészséges, múltból és jelenből egyaránt átvenni azt, ami jó. Soha, sehol ennek ellenkezőjét nem tapasztaltam unitárius körökben. Szelíd okosságában, mélységes emberségében rejlik az unitárius vallás közösségi ereje.

nekik azt, ami jó bennünk. Minden más ez után van. Az is küldetésünk, hogy boldogok legyünk. „Elkövettem a legnagyobb bűnt, / amit egy ember valaha elkövethet: / nem voltam boldog”, írja Jorge Luis Borges, argentin költő-író. Mindent meg kell tennünk, hogy ne kövessük el ezt a bűnt. Ezek a legfontosabbak. Persze szép és fontos az is, hogy használjam a tehetséget, és írásaimmal élményt szerezsek olvasóimnak, elgondolkottassam őket, és érzelmeket váltsak ki belőlük. A világ működéséhez ki-ki azzal járul hozzá, amit tud, és ugyanúgy megvan a fontossága az egyszerű embernek és a művésznek is.

• **Milyennek kellene lennie annak az unitárius közösségnek, ahol te is otthonosan éreznéd magad?**

dig jól éreztem és érzem magam unitárius társaim között. Úgylehet, vallásunk lényegéből adódik.

*ÁPRILY LAJOS

Ajánlás

Ne haragudj. A rét deres volt,
a havasok nagyon lilák,
s az erdő óriás vörös folt,
ne haragudj: nem volt virág.

De pusztá kézzel mégse jöttem:
hol a halál nagyon zenél,
sziromtalan csokrot kötöttem,
piros bogyó, piros levél.

S most add a lelked: karcsu váza,
mely őrzi még a nyár borát –
s a hervadás vörös varázsa
most ráborítja bíborát.

**ORBÁN JÁNOS DÉNES

Még ráér kitalálnom

Lila havas, hófehér gleccserekkel,
egy féldepresszív, ám élénk
Áprily-sequel.
De zöld a rét, akár esős tavasszal.
Vér tarkítja?
Vagy tele van magyallal?

Mindez egy szoba ablakából,
egy asztal mellől látszik.
Nem vagyok a szobában,
és nem tudom, ki lát itt.

Az asztalon egy karcsú váza,
csokor, sziromtalan.
És nem történik semmi,
oly hosszadalmasan.

Néma és mozdulatlan,
s főképp: illattalan.
A halál nem ilyen.
Másra most nincs szavam.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Egykutya

A kolozs-tordai kör szórványokból néha 4-5 órát is kell utazni ahhoz, hogy egy-egy kör rendezvényen részt vehessenek a gyülekezeti tagok. Ennek ellenére ritkán történt meg, hogy a Zsil-völgyiek elmaradjanak. Egy alkalommal az egyik Hunyad megyei egyházközség határozta el, hogy a kör közgyűlés megrendezését magára vállalja. A lelkes a soron követ-

kező lelkeszi értekezleten ezt fel is ajánlotta. Azonban a kollégák közül többen a távolságra hivatkozva közlelbi helyszínt javasoltak. A lelkes hazatérve a gondnok tudomására hozta a véleményeket. Mire az előljáró így válaszolt: Mondja meg a kollégáinak a tiszteletes úr, hogy a Zsil-völgye épp olyan messzire van Kolozsvártól, mint Kolozsvár a Zsil-völgyétől.

A gyűlést megszervezték.

B. R. Z.

Vissza a régi erkölcsökhöz!

Lelkeszek, pedagógusok, írók és tudósok egyre nagyobb figyelmet fordítanak az egyént és tömeget mozgató lelki problémák tanulmányozására. Természetesen mindenki a maga tudásán, tapasztalatain és ismeretein keresztül vizsgálja a kérdéseknek azt a hatalmas sűrű rengetegét, amelyben a mai nemzedék iránytalanul bolyong, és sajnos nem egyszer és nem csak egyet sújt le a végzet. Badarság volna azt hinni, hogy a papokat, pedagógusokat, írókat meg orvosokat, egyáltalán az értelmiségieket csupán a szereplés vágya ösztönzi, amikor az egyéni és társadalmi morál egyre érezhetőbb változásait s a mögöttük levő okokat kutatják.

Céljuk – amennyire ez lehetséges – az, hogy a világ megzavart gazdasági-társadalmi rendjében önmagát kereső embert az igazi élethivatás tudatára ébresszék, hogy kedvet és bátorságot, önbizalmat és hitet öntsenek belé, hogy a durva élvezetek poshadt légköréből Isten derűs szabad ege alá vezessék, és otromba, káros tévelygések, rontó üzelmek helyett a test és lélek nemesebb kultuszára neveljék.

Mikor a legdurvább indulatok a szabadság helyett szabadossággá váltak, a polgárosultság kovácsolt szabadságával visszaélni szerető emberre sajnos alantós szenvedélyek is utat törtek maguknak, főleg Nyugatról beáramolva. Mivel pedig a hagyományok felforgatása, a „tegnapi” társadalmi berendezkedés lekicsinylése és a forradalmi újítás mindig az ifjúság könnyen befolyásolható rétegei közt talált rajongókra, a fékevesztett propaganda elsősorban a húsz év körülieket terelte be – de nemcsak – az „új erkölcsök” karámjaiba. A jelszó ez: „jól élni, könnyen élni, gondtalanul élni, munka nélkül”. Sajnos, nagyon sok fiatal elhitte, hogy munka nélkül könnyen és gondta-

lanul élhet, hogy hódolhat mindenféle szenvedélynek (drog, szeszital, cigaretta). Aztán ezt követik a duhaj fegyelmetlenség, a tobzódás, az élvezethabzsolás szomorú éveit.

A mohó élvezetvágy, az úrhatnámosság, a vagyon ellen való bűntettek olyan áradatát zúdította a gondokkal küzdő társadalmunkra, amilyent igazán csak egy fenekestől felforgatott világrend képes ki-termelni magából.

A legrosszabb példával az úgynevezett konjunktúrák évek pénz-hajcsárai, ipari és kereskedelmi szerencselovagjai járnak elől. S mivel ezek ülnek oda megmutatni magukat „a kirakatokba”, a kritikátlan ifjúság szédülten próbálja utánózni őket, életformájukat és tempójukat. Persze ők nem győzik, nem győzhetik az iramot, és vagy mámoros fővel „árokba zuhan-nak”, vagy bűnös úton keresik a boldogulás útját. (Tisztelet a kivételnek.)

Közben megnehezültek világ-szerte a kereseti viszonyok. A gé-

pek egyre több embert tettek fölös-legessé. Bekövetkezett az a sokszor megjövendölt idő, amikor az emberi szellem büszke alkotása: a gép – az ember ellen fordult.

A termelés megszaporodott, az emberiség is megsokasodott, de a több ember helyett több gép dolgozik. [...]

Egyre többször kérdezik egymástól az emberek: miért van ez, és mi lesz ennek a vége? Van egy sablonos válasz, amellyel senki sincs megelégedve, mert emberileg nem lehet belenyugodni. Ez a válasz: „világválságról” beszél, mert valójában az is van.

Nos, mi ki merjük mondani, hogy a világválsággal egy időben erkölcsi válság is van. Mert az erkölcsi válság mozgatórugója maga a világválság, melyet főleg a Nyugaton munkát kereső kilátástalan fiatalok – de nemcsak – „szednek fel”, és hozzák haza magukkal idegen országból a valamikori székellyalurend rombolására, akaratukon kívül.

Ebből kilábalni csak úgy lehet, ha megtanulunk kicsit úgy élni, ahogy apáink és anyáink éltek. Tanuljunk meg lemondani, kerülni a luxus életmódot.

„Addig húzzuk csak a takarót, míg ér.” Gyógyuljunk ki abból a betegségből, aminek bacilusát a konjunktúra oltotta belénk, hogy könnyűszerrel vagyont lehet szerezni. Normálisabb időkben sem lehetett öt-tíz év alatt becsületes úton, vagy a havi bérből csak vagyont szerezni, s bizony dolgos emberélet után sem maradt sokszor egyéb, mint egy szerényen berendezett polgári lakás. Pedig abban az időben nem kávéztak, nem drogoztak, nem kocsmaztak mindennap.

Legyünk őszinték: a mai embernek átlag tízszer annyi és annyiféle szórakozásban van része, mint az őseinknek. Erről se feledkezzünk meg. A menekvésnek, a kibontakozásnak csak egy útja van: Vissza a régi erkölcsökhöz!

GÁLFALVI GÁBOR

Mértékletesség – Botticelli freskója

Felhívás – Nyári táborok

Gyermek- és ifjúsági táborok

Várfalva, június 30. – július 5., 8–11 éveseknek

Várfalva, július 6–12., 12–14 éveseknek

A táborokat az Magyar Unitárius Egyház támogatja mind az erdélyiek, mind a magyarországi jelentkezők számára, és ez teszi lehetővé, hogy az **egyéni hozzájárulás** személyenként **csak 210 lej**.

Konfirmandusok mozgótábora

Kolozsvártól Nagyajtáig, július 13–19. A táborba kizárólag az idén konfirmáltak jelentkezhetnek.

Az **egyéni hozzájárulás** személyenként **300 lej**.

„Via Unitariana” Gyalogló Tábor

A Kárpátok gerince és Erdővidék, július 27. – augusztus 2.

A tábor napi 20–25 kilométeres zarándoklat jellegű gyaloglással halad végig a következő településeken, illetve közelükben: Csíkszereda, Szentimrei Büdösfürdő, Uzonkafürdő, Kálnok, Sepsikőröspatak, Árkos, Sugásfürdő, Nagyajta, Bölön, Ürmös, Datk, Olthévíz, Ugra, Kőhalom.

A táborba 16 év felettiek jelentkezhetnek. A teljes részvételi díj **csak 200 lej**. Lehetőség van arra is, hogy valaki csak a tábor egy részére jelentkezzen (30 lej/nap).

Minden táborhoz a bejelentkezés 50 lej vissza nem térítendő előleg kifizetésével történik a helyi lelkész-nél vagy Czire Szabolcs előadó-tanácsosnál: (cziresza@yahoo.com, 0740–293942)

A táborokkal kapcsolatos további részleteket az egyház honlapján olvashatnak: **www.unitarius.org** (Táborok)

Péterfy Áron unitárius kántortanító, iskolaigazgató kopjafájának avatása

Péterfy Áron dédapám 1849. október 14-én Nagyajtán született Péterfy Tamás és Darkó Julianna gyermekeként. Kénosban, Recsenyédén, majd 1874-től Homoródalmáson, közel negyven éven keresztül iskolamester, énekvezér tanító, majd iskolaigazgató volt. 1880-ban megalakította a homoródalmási férfikórust, melyet 30 éven keresztül vezetett. Gyümölcsfa nemesítéssel, oltással, természetével is foglalkozott. 1906-ban fogyasztói szövetkezetet alapít. Életének nagy részét Homoródalmáson élte, szép nagy családot nevelt, gyermekei tanult, értékes emberek lettek. A homoródalmási temetőben helyezték örök nyugalomra.

A dédnagypapa kopjafájánál Péterfy Miklós emlékezik – Péterfy András felvétele

Családfakutatás során tavaly szeptemberben lányommal ellátogattunk Homoródalmásra, ahol Csete Árpád unitárius lelkész áldásos segítségével szerencsésen megtaláltuk néhai Péterfy Áron sírját. Darabokra tört sírkő és vadrózsabokorral teljesen benőtt, elfeledett, elhanyagolt sír fogadott. Másnap hajnalban arra gondoltam, hogy a méltatlan állapotban lévő sírt egy szép kopjafával kellene megújítani. Még aznap találkoztam Péterffy Dénes fafaragó művésszel, akit felkértem, hogy egy díszes kopjafát faragjon Péterfy Áron sírjának megújításához, emlékének megőrzésére. Dénes az első szóra örömmel elvállalta, és a tél folyamán a kopjafát remekműnek megfaragta, Csete Árpád unitárius lelkész segítségével kitakarította, rendbe tetette a sírt.

Idén, március 7-én szereztük meg a kopjafa-avatási és családgyesítő ünnepséget. Az előző napi havazást követően ránk mosolygott az ég, és csodás nap-sütés lett. Reggel 9 órától gyülekeztünk a homoródalmási kántorlak nagytermében, ahol már minden előkészülve várta a találkozást. Péterfy Áron aláírásával ellátott nagyméretű fényképe, Péterffy János ősünknek 1606-ban adományozott lőfő székellyel igazoló kiváltságlevél eredetijének mérethű másolata és annak 1904-ben készült fordítása, valamint az éppen elkészült nagyméretű Nagyajtai Péterffy családfa várta kifüggesztve az érkezőket.

Az egybegyűlt nagyszámú Péterffy (fi, fy) rokonságot a jelen sorok írója köszöntötte, majd dr. Péterfy Nóra beszámolt a 2014 nyarán megkezdett és igen eredményes Nagyajtai Péterffy családkutatásról. Ezt követően a családfa ismertetésére került sor, majd Csete Árpád lelkésszel közösen elmeséltük Péterfy Áron sírja felfedezésének kalandos történetét. Meglepetésként a 90. évében lévő Péterfi Sándor bácsi ének-

kel köszöntötte a jelenlévő Bencző Dénes nyugalmazott lelkész, aki több mint 40 évig volt Homoródalmás unitárius lelkésze.

Ezt követően került sor az 1770-től Péterffy István (1741–1817) által írt, apáról fiúra továbbadott és továbbírt *Családi Feljegyzések* könyvecske fénymásolt kópiájának a bemutatására, mely a család történetén túlmutatva, kordokumentum értéket is képvisel. A megemlékezést Pálffy Tibor iskolaigazgató Péterfy

Áron kántortanító, iskolaigazgatói munkásságáról szóló előadása zárta.

Az ünnepség a temetőben folytatódott, ahol felavatásra került a kopjafa. Csete Árpád lelkész, Pálffy Tibor iskolaigazgató és Péterfi Sándor küllődombói unitárius lelkész mondtak beszédet. Az alkalom ünnepélyességét a homoródalmási fúvószenekar előadása emelte.

PÉTERFY MIKLÓS

Távolságok nélkül, unitáriusok!

Távolság nagyon sokszor csak a mi képzeletünkben létezik. Ezt igazolja egy amerikai teológus hölgy látogatása is, aki az elmúlt két évben félretette a távolsággal kapcsolatos képzeit, és elutazott hozzánk, hogy minket, a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának hallgatóit tudásával gazdagítson.

Beszélgéseink során mesélt önmagáról, családjáról, hivatásáról és arról, milyen céllal érkezett Erdélybe. Linda Barnes családjával együtt Melbourneben él, és jelenleg a Meadville Lombard Theological School (AEÁ) végzős hallgatója. Mielőtt teológus lett volna, biológia professzorként dolgozott. Férje biztatására egy pályázatot írt 2013 őszén, amelyet meg is nyert, így 2014 tavaszán már utazott is hozzánk, hogy két hétig angoltudásunkat gyarapítsa. Ez volt az első útja, és elmondása szerint gazdagabb lett, nem csak egy kultúra megismerésével, hanem azért is, mert itt-léte sokat jelentett unitárius-univerzalista vallásának megerősödésében is. Már akkor fontosnak látta a kapcsolatok megtartását, ápolását, így a 2015-ös tanévre is elfogadta a felkérést az angol intenzív kurzusok megtartására.

Ebben az évben február 17-e és 26-a között került sor a kurzusokra. Egy héten három nap volt délutáni időpontokban az angol kurzus, más napokon pedig a feladatokkal foglalkoztunk, amelyet Linda jelölt ki számunkra. Az együtt töltött idő alatt mesélt és videókat mutatott annak a gyülekezetnek az életéről, ahonnan ő jön, közelebb hozta hozzánk a világ más részén élő unitárius testvéreinket. Ebből a meggondoláshoz kérte tőlünk, hogy készítsünk magunkról kis filmeket különböző témákban, hogy ő is el tudjon vinni valamit a mi világunkból magával. Szorgosan dolgoztunk a különböző témákban: Istenről, Jézusról alkotott felfogásunk; történelmünk; templomaink; szervezeteink; hagyományaink; gasztronómiánk; nyitott szívű unitáriusok.

Ez idő alatt forgattunk, angolul beszéltünk unitárius vallásunkról, s nem csak Lindának, hanem talán saját magunknak is egy tisztább képet nyújtottunk arról, hogy mi milyennek látjuk egyházunkat, világunkat. Linda nagy örömmel dolgozott velünk, segí-

tett, érdeklődött és olyan témákat hozott az angol kurzusokra, amelyeket sokszor nehéz volt megközelíteni, de amelyek mégis körülvesznek minket minden napjainkban.

Linda két hét ittléte után elmesélte, hogy mit visz magával erről az útról: tisztább képet az unitarizmusról, amelynek ők is egy láncszemei; a csodálatot irántunk, hogy habár mi mélyebben megéljük unitárius vallásunkat, hasonlóan nyitottak és elfogadók vagyunk; szerette az istentiszteleti órákat, a templomainkat, hiszen minden templomban úgy érezte magát, mintha mindig tavasz lenne; szeretett beszélgetni velünk, hiszen ahogy leküzdöttük nyelvi korlátainkat, sokkal több közös dolgot találtunk teológiánkban, mint gondoltuk volna.

Az ételek ízét, hagyományainkat, népviseletünket, énekeink dallamát reméljük, a szívébe zárta és magával vitte, hiszen úgy gondolja, minden utazással jobban kinyílik a világ számára. Ajándékként élte meg, hogy találkozhatott Lőrinczi Lajos lelkész-esperessel és feleségével, hiszen Tordátfalva testvérgyülekezeti kapcsolatot ápol azzal a gyülekezettel, ahonnan Linda jött. Ugyanakkor részt vett a székyudvarhelyi nőszövetségi konferencián is, ahol előadást tartott a női szerepekről és a női világi vezetésről az Amerikai Egyesült Államokban.

Számunkra is kellemes időtöltés volt, habár sokszor órák után elfáradva próbáltuk felvenni a lendületet. Hálásak vagyunk az együtt töltött órák jó hangulatáért, tudásunk gyarapításáért, a sok nevetésért.

NAGY HENRIETTA

NŐK VILÁGA

Hiterősítő imahét Gyergyószentmiklóson

TÖKÉS-BENCZE ZSUZSANNA

• A gyergyószentmiklósi gyülekezet idén első alkalommal szervezte meg a hiterősítő imahetet. Bár januárban az egyházközség is bekapcsolódott a városi egyetemes imahét megszervezésébe, március első hetén imahetet tartottak, amely segítette a bőjti elcsendesedést, lelki készülést. A szolgálatokat vendéglelkészek végezték, s mivel a gyergyói egyházközség jókora távolságra van a többi unitárius egyházközségektől, hosszabb utat kellett megtegyenek a lelkészek, akik Csíkszeredából, Csókfalváról, Datkról, Kökösből és Székelymuzsnáról érkeztek. Az istentiszteletek minden este 18 órától kezdődtek, majd a helyi asszonyok jóvoltából szeretetvendégséggel fejeződtek be.

Hétfőn Solymosi Alpár csíkszeredai, kedden Tökés Lóránt csókfalva–erdőszentgyörgy–böződújfalvi, szerdán Major László datki lelkész, csütörtökön Bartha Alpár kökösi gyakorló segédlelkész végezte a szolgálatot. Hétfőtől csütörtökig átlagosan 25-26 személy vett rész az alkalmon.

Pénteken rendhagyó módon folytatódott az imahét. Erről szól az alábbi beszámoló.

Nőkért nőkül

Március 6-án az unitárius és a református nőszövetségek közös szervezésében Női Világimanapot ünnepeltünk Gyergyószentmiklóson. A nőknek is szüksége van az imára, a bátorításra, a jó szóra, az elismerésre. Ebből az imádságból erő, remény, hit és szeretet fakadt.

Idén a bahamai nők bizottsága tervezte meg és készítette elő a világimanapot. Megtervezték és fényképek, leírások által tolmácsolták számunkra is, hogy milyen

legyen a díszlet, milyen ételeket, süteményeket, italokat kell a szeretetvendégség során elfogyasztani. A liturgia és az imádságok, énekek szövegei is előre meg voltak határozva, így sok nő imádkozhatott lélekben közösen annak ellenére, hogy fizikailag kilométerek sokasága választotta el őket egymástól.

Mivel nem állt módunkban a csodálatos napfényes Bahamákra utazni, a református nőszövetség hívott meg a Salamon Ernő Gimnázium dísztermébe pénteken 16 órára, ahova az asszonyok gyönyörű bahamai tájat varázsoltak: a papírból kivágott flamingók rögtön megragadták a tekintetünk, és képzeletben Bahama tájaira kalandoztattak bennünket. Kendőkből a tengert idézték meg, amiben színes halak „úsztak”. A tengerparton kagylók, tengeri csillagok, virágok voltak. Színes lábnyomok vezettek a megidézett „Bahamánkhöz”.

A lélek szárnyán el is „repültünk” oda, s az érdekes képes bemutatónál körülnéztünk Bahama színes, csodálatos tájain. Majd

a bahamai asszonyok által előkészített liturgia szerint imádkoztunk egymásért. A kivetített szövegeket a résztvevők könnyen tudták követni, olvasni az imádságokat, énekelni az énekeket. Így közös imádságunkká formálódtak a bahamai nők gondolatai.

Az unitárius nőszövetség két órával később imaházunkban látta vendégül az imádkozni egybe gyűlteket. A hiterősítő imahét folytatásaként ezen az estén Újvárosi Katalin székelymuzsnai lelkész nő végezte a szószéki szolgálatot. Az istentisztelet is, melyen ezúttal 40 személy vett részt, ökumenikus jellegű volt: unitárius és református énekeket is énekeltünk, áldást pedig mindannyiunk életére élő láncot alkotva kértünk a jó Istentől. Istentisztelet után a szeretetvendégség keretében a bahamai ízek szerint megterített asztalunkról fogyasztottuk el a finomságokat.

Lelket gazdagító, a nőket erősítő alkalom volt, reméljük, hogy a jó Isten megsegít és más alkalmakat is fogunk tudni közösen megszervezni!

A Salamon Ernő Gimnázium dísztermében

A segesvári példa, avagy Bahama-mama

A „Mit tettem veled?” kezdetű éneket énekelték 2015. március 6-án New-Providence szigetén, Nassau fővárosában a Világimanapot előkészítő csoport tagjai, majd csatlakoztak Exuma, Inagua, Abaco, Bimini, és a többi szétszórta szigeteken élő asszonyok, lányok is, miközben ragyogó színű ruhákban, kezükben gyümölcscsel, kagylóval, virággal, vagy szalmából fonott dísztaggyal érkeztek az istentiszteletre.

„Hallottuk a hívást” kezdetű hálaimádsággal imádkoztunk 2015. március 6-án délután a görög katolikus templomban – itt Segesváron – mi, az unitárius vallásfelekezetű asszonyok csoportjának tagjai, majd csatlakoztak a szász evangélikus, a református, az ortodox, a római katolikus és a görög katolikus vallásfelekezetű asszonyok, lányok is, miközben ragyogó színű sálakkal a nyakunkban, a szigetek jelképeit hordozó óceánkék színű kötényekkel a derekunkon, érkezünk az Imanapra.

Hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a komoly, eltökélt, odaadó, öntudatos, szervező csapatunknak köszönhetően 1998 óta minden évben sikerült ezt a délutánt is – a helybéli lelkész szavaival élve, aki nem sajnálta bőségesen osztogatni az áldást ránk –, nagyon-nagyon széppé varázsolnunk. A templomból kijövet minden résztvevő megkóstolhatta a Bahama-mama, ízeiben fölülmúlhatatlan, eredeti recept szerint készült süteményt, amit a vendéglátó asszonyok sütöttek.

Az idén zárult a harmadik kör, vagyis a hat vallásfelekezet asszonyai már háromszor is rendeztünk – meghatározott sorrend szerint – imanapot az elmúlt 18 év alatt. (Mi unitáriusok az 1999, 2005, 2011-es években.) Reméljük, hogy majd az elkövetkezendő 2016. évben is, Isten segítségével megnyithatjuk a negyedik kört, a római katolikus templomban, ahol majd a Kubában élő asszonytestvéreinkért imádkozhatunk.

Most pedig képzeletben megmosom minden kedves, cikkemet olvasó lábát, miközben visszaidézem a János evangéliumából felolvasott imanapi bibliai történetet. (Jn 13,1–17)

BENEDEK ENIKŐ

Imádkoztunk nőtestvéreinkért

A hívő ember imádkozik: mindig, mindenhol, mindenkiért. Hisz a zsoltáríró is arra buzdít: „*Napkelettől napnyugatig dicsérjétek az Úr nevét.*” (Zsolt 113,4)

Ilyen buzgalommal, áhítattal gyűltünk össze egy szép délutánon Medgyesen. Igen, hiszen városunkban már „hagyomány” (ha lehet e szóval illetni e nemes együttlétet), amikor összegyűlünk, mi, asszonyok, bár különbözik vallási hovatartozásunk, és a világ különböző részein élő nőtestvéreinkért imádkozunk.

Idén gondoltunk merészet és nagyot, és mi, unitárius nők szerveztük meg magunknak Mátyás E. Zita tiszteletes asszony segítségével ezt a világimanapot, mely a Bahama-szigetek asszonyainak szólt. Megismerkedtünk a szigetcsoport növény- és állatvilágával, lakóinak, asszonyainak életével. Értük énekeltük a kivetítőn látott dalokat, mondtuk hangosan imájukat. Képzeletben pedig mintha ott lettünk volna a napsütötte óceánparton a csodálatos növény-virágkavalkádban, vagy egyszerűen az ottani gyerekek

szemébe néztünk volna egy sátoztető alatt, ami iskola gyanánt szolgált.

Végül fölcusdva és visszatérve a mi világunkba, Teréz anya imájával búcsúztunk el, mi, a medgyesi unitárius asszonyok.

NAGY IBOLYA

Felhívás

Kérjük, éljen a törvény adta lehetőséggel, és személyi jövedelemadójának 2%-át ajánlja fel az Unitárius Nők Országos Szövetségének a támogatására.

A szervezet következő adatait a 230-as, illetve a 200-as úrlapra kell beírni:

Denumire entitate nonprofit: ASOCIAȚIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMANIA (AFUR)

Cod de identificare fiscală: 9343746

Cod bancar (IBAN): RO47BTRL01301205921439XX

Az úrlapok leadási határideje a helyi pénzügyi hivataloknál: május 15.

Az UNOSZ vezetősége

IFJÚSÁGI OLDAL

Egyletes márciusi ifjak

Kóstolgatjuk, ízlelgetjük, hogy milyen az, ha egy közösségnek fontosak a nemzeti értékek, évről évre tudjuk, hogy szükséges éltetnünk, megélnünk, átélünk. És igen jó érzés is, mert tudjuk, hogy van értelme, hogy van célja. Megőrizni, továbbadni, éltetni, átélni: ez a feladatunk. Március 15-én, Erdély különböző tájain Kossuth nótáktól voltak hangosak az utcák, egyleteink március 15-ét ünnepelve világgá akarták kürtölni, hogy büszkéek nemzeti értékeinkre. Ki-ki a maga módján emlékezett azokra, akikről nem szabad megfeledkeznünk, akiknek sokat köszönhetünk, akiktől tanultunk kötelességtudást, tenni akarást, hitet és aldozatkészséget. Egyleteseink Erdély-szerte a márciusi ifjak szerepébe bújva ünnepeltek:

Vargyason idén is megszervezték a „Zúg március” elnevezésű ünnepi megemlékezést, amelyen a köszöntő beszédek után a homoródszenpáli Csalóka Pé-

Székelykeresztúri fiatalok zászlós felvonulása

ter Színjátszó csoport előadását tekinthették meg a résztvevők. Az ünnepi megemlékezés keretén belül

Szentgericei ifjak ünnepi műsora

felléptek az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Versmondó és Népdaléneklő versenyének díjazottai, valamint a rendezvény egyik főszervezője is, Ilkei Lóránd. A megemlékezést a Vargyasi Dávid Ferenc Dalárda és a Vargyasi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet közös műsora tette igazán széppé, felemelővé.

A homoródalmási, magyarsárosi, oklándi és szentgericei egyletesek zenés-verses előadás keretében ünnepelték március 15-öt. Szentháromságon a reformátusokkal közösen zenés-verses előadás keretében tartottak ünnepi megemlékezést. A szabédiak istentisztelettel egybekötött megemlékezést tartottak.

Bencéd, Székelyszentmihály és Kobátfalva együtt ünnepelt, amelyhez csatlakoztak a kadácsi és siménfalvi fiatalok is. A székelyszentmihályi és bencédi fiatalok szerepeltek ezen az ünnepségen. A székelykeresztúri fiatalok és a környező falubeliek a Berde Mózes Unitárius Gimnázium emlékünnepségén vettek részt. A korondi fiatalok az egyházközségükben ünnepeltek, és az egylet nevében koszorúztak.

BAROTHI BRIGITTA

Egyletezés és istentisztelet a küküllői egyházköriben

A napsütéses március 8-ai reggelen öt buzgó egyletes elindult a kincses városból, hogy a küküllői egyházkör fiataljait egy egyletes délutánnal és ifjúsági istentisztelettel ajándékozza meg.

A helyszín a csodaszép völgyben elterülő Magyarsáros volt, ahová az egyházkör fiataljai összegyűltek, hogy egy gyönyörű délutánt tölthessünk el közösen. Déli 12 óra tájt pillantottuk meg a falu határát, és fogott el az a csodálatos érzés, hogy milyen jó újra itt lenni. Hiszen, aki valaha is járt Magyarsároson, beszélgetett az emberekkel, volt istentiszteleten, az tudja, hogy Magyarsáros az a hely, ahova mindig vissza-

vagyik az ember. A helyiek szeretete, a falu szépsége és a vidék visszahívja a látogatókat.

A fiatalokkal délután 2 órakor találkoztunk a szeretetotthonban, majd elkezdődött a várva várt egyletezés. A legtöbb fiatal helybeli volt, de voltak Dicsőszentmártonból, Küküllődombórról, Bethlenszentmiklósról is. Két órától rövidebb szünetekkel egészen délután hatig egyleteztünk. Ismerkedő játékot játszottunk, még tehetségünket is megmutathattuk, hiszen az Egyletről kellett dalt szereznünk, melyet majd elő is adtunk. Az egyletezést követően pedig 6 órától ifjúsági istentiszteleten vettünk részt az unitárius templomban. A szolgálatot Elekes Zsolt másodéves teológiai hallgató, örök egyletes végezte, aki a boldogságról beszélt, hogy mi miért is vagyunk és kellene boldogok

legyünk. Olyan fiatalok is részt vettek az istentiszteleten, akik nem tudtak elérni a délutáni egyletezésre, de az egyházközség több híve is eljött és érdeklődve hallgatta a szolgálatvégzöt.

Az istentisztelet méltó lezárása volt a napnak, és nagyon örültünk, hogy e márciusi délutánt együtt, boldogan és egyletezve tölthettük. Hazautazás előtt megbeszéltük, hogy az elkövetkezőkben minden hónapban szervezünk egy ilyen napot az egyházközségben, hogy találkozhatunk egymással, és jókedvben, közsően egyletezhessünk.

SZOMBATFALVI CSONGOR

Év egylete – 2015

Kedves Barátaink! Reméljük a hosszú téli szünet alatt kellőképpen kipihentétek magatokat, és már forrnak bennetek a kreatív, forradalmi ötletek. Hamarosan újraindul az **Év egylete**, hogy kipróbálhassátok magatokat és megmérkőzhessetek e cím elnyeréséért, s a velejáró jutalmakért! Idén forradalmian új szabályokkal és feladatokkal várunk Benneteket. A feladatokat most az, hogy figyeljétek az ODFIE és az Év egylete oldalát, mert hamarosan jelentkezünk az eddigieknél még színesebb, még izgalmasabb feladatokkal.

Csatlakozzatok, érezzétek jól magatokat! Ötleteket elő, és induljon 2015 legizgalmasabb eseménye! Legyetek bátrak, legyetek forradalmian lendületesek, merészek, ötletesek... Bölon, Székelykeresztúr és Korond után Te lehetsz a Forradalmi Év forradalmi egylete!

Kedvhozónak megkértük az eddigi Év Egylete cím tulajdonosait, hogy meséljenek, mit is jelentett nekik a verseny, a nyeremény, és az, hogy egy évig ők voltak a legkiemelkedőbb egylet Erdélyben.

BUFE (Bölon): Az Év Egyletének lenni nagyon csodás érzés volt. Nagyon sokat lehetett szórakozni a feladatok megoldásakor, és persze nagy fejtörőkkel is járt, ameddig kitaláltuk, hogyan kezdjük neki. Mindemellett csapatépítő és összerázó is volt. Örvendünk, hogy részesei lehettünk ennek, és

megtapasztalhattuk, hogy milyen is az Év Egylete vetélkedő.

SzUIE (Székelykeresztúr): Az Év Egylete olyan cím, ami nagyban megváltoztatja és befolyásolja életed... legalábbis mi ezt érezzük. Visszagondolva igazából nem is a kitüntetésnek köszönhető, hogy egygyé váltunk, hanem a folyamatos munkának, jó kedvnek, kacagásnak. Az életben mindenki próbál megfelelni a világnak, az embereknek, mi pusztán jól éreztük magunkat, és játszottunk. Amikor kezdett kialakulni a szoros helyzet az első helyért, megismerhettük harcias énjeinket is, melyek által komoly játékosokká váltunk, de nem felejtettük el, hogy maga az út a fontos, és ahogyan azt megéljük.

KID (Korond): Szóval, Év Egylete. Talán első olvasatra a minden-ség zömének nagy százaléka egy

rangra, címre gondol csak, melynek birtokosa az a bizonyos Top 1, a favorit, a „híres” egylet. Nos, tisztelt Mindenség, Ön téved! Hogy mi az Év Egylete, arra meg is adjuk a választ most, mi: fiatalok. Az Év Egylete egy verseny, egy kihívás minden egylet számára, ez tény; de a versengés mögött valami sokkal nagyobb dolog rejtőzik: a vidámság. Kedves Mindenség, százmillió mosolyban mernék fogadni Önnel, hogy nincs egy olyan egylet kerek e nagyvilágon, amely ne mókázott volna még felejtethetetlenül nagyot egy Év Egylete feladat megoldása közben. Az a százmillió mosoly az Év Egylete számlájára írható... úgy ám! És hogy emellett még miket gyűjthetsz világjáró puttonyodba egy év alatt? Íme, a lista: barátokat, szeretetet, összetartást és mókát. A kvartett adott, élj vele! Végül mind az adott év legösszetartóbb, legtalpraesettebb és „leglelegebb” egyletévé válhattok ti is mind, hiszen ez az a verseny, ahol mindenki együtt a Top 1!

MAGYARI ZITA

	Unitárius püspök volt (1683–1758)	Egy időzónán belüli idő	Kezdőpont	Skálahang	Régi magyar férfinév	Itt született a püspök	Európai légitársaság	Rövid zsinóros kabát	
Alkoholmentes ital ez is									Francia zeneszerző volt
Dávid leszármazottja a Bibliában									
Becézett Enikő				Pálmafajta Ipszilon					
Méretes					Orosz város Ókori római politikus				
Idegen szavakban jelentése: kén (TIO)				Fekete István fecskéje Szén vegyjele				Nulla Rajztinta	
Juttat, népiesen			Rongydarab Sétatér					Siemens, röviden	Apróra törő Arany, spanyolul (ORO) Konyhai edény Hamis indok A püspök homoród-szentmártoni támogatója
Ujjával figyelmeztetően megérint				Tantál vegyjele Egyiptom fővárosa		Béka testrésze Kísérte			
A sugár jele		Hibáztatás Győr folyója						Bagolyféle A Beatles dobosa volt	
Abba az irányba				Várfalak! Lóverseny			Művészeti alkotás Becézett Imre		
Ez is volt a püspök Hidrogén vegyjele									Hordómérték Lombos növény
					... Sumac perui énekesnő Lengyel város			Fogas végei! Mell	Svéd autójel Levestészta
Nagy csata E nap			Szaglószer Későre			Fűzet Becézett János			Éneklő szócska Kelmét készít
Római egyes Névelő		Kén vegyjele És a többi!		Rassz Gléda			Skálahang Líter		Uncle ..., amerikai jelkép Foghús
					Nóta Példa része!			Ékszer Középen imád!	
Magyarkártyajáték Kölnivíz							Mehetnék Hungary		
	M								Alumínium vegyjele

A rejtvény megfejtésében az egyház szemének, szívének és szájának mondott püspökről találunk adatokat.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő, Bálint Róbert Zoltán szerkesztő, Márkó László médiareferens

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Gergely Noémi (ifjúsági oldal), Szombatfalvi József (honlap).
Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236/(0)264-595927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Mezei Melinda**. A lapok kiállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület, Simon Ferenc**, tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhó előtti hónap 20-a. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézetét.

ISSN 1220-8418

Nemzeti ünnep Bágyonban

2015. március 8-án az aranyosszéki magyar közösség emléket állított a Bágyonban állomásozó huszárszázadnak – Banga Előd-Ernő és Szőcs László felvételei (részletes beszámoló a 9. oldalon)

Áprily Lajos költő, Bakó Irén ny. tanár (Nagyenyed), Bardocz Andrea diák (Barót), Barothi Brigitta egyetemi hallgató (Nagyajta–Kolozsvár), Benedek Enikő út- és hídépítő almérnök (Segesvár), Bodor Lília Emese lelkész-vallástanár (Kolozsvár), Dác Tibor gazdasági tanácsadó (Kolozsvár), Dimény Csilla Júlia énekező, UNOSZ-elnök (Alsófelsőszentmihály), Forrai Tibor tanár (Homoródszentpál), Gálfalvi Gábor ny. igazgató-tanító (Alsóboldogfalva), Magyar Zita teológiai hallgató (Szentháromság–Kolozsvár), Nagy Henrietta teológiai hallgató (Székelykeresztúr–Kolozsvár), Nagy Ibolya (Medgyes), Orbán János Dénes költő (Kolozsvár), Péterfy Miklós (Budapest), Rác Norbert lelkész (Kolozsvár), Székely Kinga Réka hitéleti és missziói előadó-tanácsos (Homoródszentpéter), Szombatfalvi Csongor teológiai hallgató (Kissolymos–Kolozsvár), Tőkés-Bencze Zsuzsánna gyakorló segédlelkész (Gyergyószentmiklós)